

OSNOVNA ŠOLA ORMOŽ
Znanje | Varnost | Odgovornost | Ustvarjalnost

OBRAZI MAVRICE

PODROČJE: SOCIOLOGIJA
RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici: Lea Husel
Zala Cunk

Mentorja: Aleksandra Kociper, prof.
Aleksander Šterman, prof.

Ormož, 2017

ZAHVALA

Za pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge se zahvaljujema mentorjema Aleksandri Kociper, prof. razrednega pouka in Aleksandru Štermanu, prof. razrednega pouka. Vodila sta naju skozi raziskovalni proces in naju vseskozi spodbujala. Zahvaljujema se intervjuvancem, učencem 9. b razreda OŠ Ormož, za sodelovanje v fokusni skupini in anketirancem. Učiteljici Ireni Kandrič, prof. se zahvaljujema za lektoriranje najine raziskovalne naloge.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	7
2	HIPOTEZE IN METODE DE LA.....	8
2.1	Raziskovalna vprašanja.....	8
2.2	Hipoteze	8
3	Metode dela.....	9
3.1	Preučevanje literature.....	9
3.2	Fokusna skupina	9
3.3	Anketa in analiza ankete	9
3.4	Intervju	9
4	TEORETIČNI DEL	10
4.1	Homoseksualnost	10
4.2	Gej	10
4.3	Lezbijka	10
4.4	Biseksualnost.....	10
4.5	Transspolnik.....	11
4.6	LGBT ali LGBTIQ	11
4.7	Homofobija.....	11
5	REZULTATI ANKETE	12
6	Rezultati fokusne skupine	24
7	Analiza pogovora v fokusni skupini.....	27
8	Rezultati intervjuja	28
8.1	Intervjuvanec 1.....	28
8.2	Intervjuvanec 2.....	29
8.3	Intervjuvanec 3.....	30
8.4	Intervjuvanec 4.....	30
9	Analiza intervjujev.....	33
10	DISKUSIJA.....	34
11	ZAKLJUČEK S SMERNICAMI ZA NAPREJ	36
12	VIRI IN LITERATURA	37

KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFOV

Tabela 1:	Število in strukturni odstotki anketirancev po spolu	12
Graf 1:	Število in strukturni odstotki anketirancev po spolu in starosti	12
Tabela 2:	Poznavanje pojma homoseksualnost glede na spol anketirancev.....	13
Graf 2:	Poznavanje pojma homoseksualnost glede na starost anketirancev.....	13
Tabela 3:	Homoseksualnost kot odločitev (glede na spol)	13
Graf 3:	Homoseksualnost kot odločitev (glede na starost)	14
Tabela 4:	Več ženskih ali moških homoseksualcev (glede na spol)	14
Graf 4:	Več ženskih ali moških homoseksualcev (glede na starost)	15
Tabela 5:	Sprejemanje homoseksualcev (glede na spol)	15
Graf 5:	Sprejemanje homoseksualcev (glede na starost)	16
Tabela 6:	Homoseksualnost kot bolezen (glede na spol)	16
Graf 6:	Homoseksualnost kot bolezen (glede na starost).....	17
Tabela 7:	Homoseksualnost lahko »pozdravimo« (glede na spol)	17
Graf 7:	Homoseksualnost lahko »pozdravimo« (glede na starost)	18
Tabela 8:	Vpliv homoseksualnosti na človekovo obnašanje in mišljenje (glede na spol).....	18
Graf 8:	Vpliv homoseksualnosti na človekovo obnašanje in mišljenje (glede na starost).....	19
Tabela 9:	Sprejemanje homoseksualca (glede na spol).....	19
Graf 9:	Sprejemanje homoseksualca (glede na starost)	20
Tabela 10:	Vpliv na odnos do homoseksualnosti (glede na spol)	20
Graf 10:	Vpliv na odnos do homoseksualnosti (glede na starost)	21
Tabela 11:	Mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov (glede na spol).....	21
Graf 11:	Mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov (glede na starost).....	22
Tabela 12:	Mnenje o istospolni poroki (glede na spol).....	22
Graf 12:	Mnenje o istospolni poroki (glede na starost).....	23

POVZETEK

Drugačnost je izziv v vseh pogledih. Je izziv za tistega, ki je drugačen, in izziv za tiste, ki se jo trudijo sprejemati. Z razvojem na različnih področjih se razvija tudi miselnost človeka. Ljudje vse bolj sprejemamo drugačnost, a je žalostno, da nekateri istospolno usmerjeni, še zmeraj živijo dvojno življenje. Prikazujejo se kot heteroseksualci, čeprav so v sebi istospolno usmerjeni – homoseksualci – in zato niso prav nič manj vredni. Vse to počno zaradi ljubeča miru! Mi – mladi – pa smo tisti, ki lahko s svojim delovanjem v družbi posredujemo svoja razmišljanja in morda na nek način poskrbimo, da bomo vsi bolj spoštljivi, strpni in prijazni do sočloveka – ne le istospolno usmerjenega, ampak vsakega, ki je drugačen od nas, od naših merili, odstopajoč od družbene zaželenosti. Potrudimo se in tudi njim dovolimo, da zaživijo svoje življenje – svoje sanje!

Raziskovali sva poznavanje področja homoseksualnosti in homofobije. Želeli sva ugotoviti, ali najini vrstniki in starejši razumejo pojem homoseksualnost, ali imajo do homoseksualcev predsodke, strahove ali pomisleke. Ob vsem tem pa sva želeli vrstnikom razširiti obzorja in jim prikazati, da je normalno biti drugačen in da je vsak lahko to, kar je.

V raziskovalni nalogi sva uporabili metodo anketiranja, intervju in skupinski pogovor (metoda fokusnih skupin).

Ugotovili sva, da velika večina anketirancev pojem homoseksualnost pozna in je do tega področja pozitivno naravnana. Ugotovili sva tudi, da se odgovori na mnoga vprašanja zelo razlikujejo – glede na spol ali pa na starost anketiranca. Večinoma so anketiranci za istospolno poroko, ampak so proti posvojitvi otrok. Najin cilj je bil, da izveva, ali anketiranci poznajo pojma homoseksualnost in homofobija in ali so do tega področja pozitivno ali negativno naravnani, in to sva tudi dosegli.

Ključne besede: homoseksualnost, homofobija

ABSTRACT

Being different is a challenge in every aspect. It is a challenge for everyone, for people who are different and for those who are trying to accept them. With the development in various fields we are also developing the mentality of man. People are increasingly accepting diversity, but it is sad that some homosexuals are still living a double life. They appear as heterosexuals, although on the inside they are homosexual - gay - and therefore not at all inferior. All of doing for the sake of peace! We - young people - are the ones who by their functioning in society forward our thinking and maybe in some way we make sure that we are all more respectful, tolerant and kind to other people - not only homosexual, but anyone who is different from us according to our criteria, diverging from social desirability. We try and allow them to live their own lives - their dreams!

We studied knowledge of the field of homosexuality and homophobia. We wanted to determine whether our peers and older people understand the concept of homosexuality or homosexuals to have prejudices, fears or concerns. Besides all this, we want our peers to expand their horizons and show them that it is normal to be different and everyone is allowed to be themselves.

In our research paper we have used the association technique, a questionnaire, an interview, a group method called focus group and an experiment.

Key words: homosexual, homophobia

1 UVOD

Spolna usmerjenost, ki odstopa od družbenih norm, velikokrat naleti na ovire, zavračanje, spotiko. Velikokrat smo priča žaljivkam, ki te ljudi zagotovo prizadenejo. Neverjetno je, kako ljudje hitro obsojamo nekoga, ki je drugačen, ki odstopa od naših norm. Kdo postavlja te norme? Zagotovo na homofobijo v veliki meri vpliva versko prepričanje ljudi. Pri najstnikih imajo vrstniki veliko moč. Vsak najstnik si želi biti med svojimi vrstniki sprejet, pomemben, enakopraven, uveljavljen. Včasih je lažja pot do tega, da se sprenevedaš in postaneš nekdo drug. Zatajiš tako rekoč samega sebe, svoja stališča, mnenja in se enostavno prepustiš toku. Ker, če se ne bi, bi bil izločen, izobčen. Tega pa si ne želiš. Le redki si upajo povedati na glas in tako tvegajo, da »izgubijo« svojo družbo prijateljev in ponovno poiščejo samega sebe. Eni se najdejo, drugi ne. Tukaj odigrajo zagotovo zelo pomembno vlogo starši. Od njih je odvisno v koliki meri širijo obzorja svojim otrokom in jih sprejemajo s svojimi odlikami in pomanjkljivostmi vred.

Homoseksualci si takega stila življenja niso sami izbrali, ampak so se s tem rodili. Z najino raziskovalno nalogo želiva sporočiti, da homoseksualci niso nič drugačni od heteroseksualcev. So samo ljudje, ki se zaradi takega stila življenja morajo soočati s številnimi preglavicami. Hočeva izvedeti, kaj najini vrstniki in odrasli ljudje menijo o homoseksualnosti in kako jo sprejemajo ter ali mislijo, da je homoseksualnost bolezen. Opažava, da imajo tudi najini sošolci različna mnenja o tej temi. Ko je bilo v medijih veliko govora o posvojitvi otrok med istospolnimi pari, je bilo v našem razredu razvidno, da so nekateri proti temu zaradi vere, ker to naj ne bi bilo »naravno«, nekateri pa so trdili, da bi zaradi tega trpeli otroci. Nekaj pa jih je izražalo pozitivna mnenja o tem. Zanimalo naju je tudi mnenje ljudi o tem, ali se homoseksualnost lahko pozdravi.

Radi bi razširili obzorja najinim vrstnikom in odraslim z razbijanjem tabujev o homoseksualnosti. Želiva si, da bi ljudje znali bolj odprto sprejemati drugačnost. Ljudem bi radi pokazali, da homoseksualnost ni nekaj, česar bi se morali bati, in da homoseksualci niso slabši ali manj vredni od heteroseksualcev.

2 HIPOTEZE IN METODE DE LA

2.1 Raziskovalna vprašanja

V najini raziskovalni nalogi sva najprej določili širše zastavljena raziskovalna vprašanja:

1. Sprejemamo homoseksualnost v naši družbi?
2. Kateri dejavniki (spol, starost, okolje) vplivajo na sprejemanje oziroma zavračanje homoseksualnosti?
3. Se stališča mlajših glede istospolnih porok in posvojitve otrok razlikujejo od stališč starejših?

2.2 Hipoteze

Ko sva si zastavili raziskovalna vprašanja, sva iz njih razvili sledeče hipoteze:

- H1 — Starejši so mnenja, da se za homoseksualnost odločimo.
- H2 — Mlajši menijo, da se homoseksualnosti ne da »pozdraviti«.
- H3 — Moški anketiranci bolj sprejemajo ženske homoseksualce kot moške.
- H4 — Mlajši sprejemajo poroko istospolnih partnerjev.
- H5 — Mlajši in starejši nasprotujejo posvojitvi otrok istospolnih partnerjev.
- H6 — Na mnenje mlajših anketirancev o homoseksualcih najbolj vplivajo starši in socialna omrežja.

3 Metode dela

3.1 Preučevanje literature

Najprej sva obiskali knjižnico, kjer sva poiskali knjige na najino tematiko. Ugotovili sva, da imava na razpolago dokaj skromno izbiro knjig, zato sva se lotili iskanja literature, ki jo ponuja splet. Našli sva nekaj diplomskih nalog, člankov in povzetkov predavanj, ki so nama ogromno pomagali pri iskanju željenih informacij.

3.2 Fokusna skupina

Metoda fokusnih skupin je ena od kvalitativnih metod za zbiranje, analizo in interpretacijo podatkov. Sodi torej med metode, pri katerih se uporabljajo nestandardizirane tehnike anketiranja ali opazovanja, ki niso zelo strukturirane, npr. skupinske diskusije ali poglobljeni individualni intervjuji. Izsledki tega tipa raziskovanja niso merljivi. Raziskovalci iščejo kvalitativne podatke za oblikovanje vtisa in ne za številčno ali merljivo definiranje trga ali določene skupine. Kvalitativne raziskave nam dajo odgovor na to, kaj, kako in zakaj, ne pa koliko (Klemenčič, Hlebec, 2007).

Na srečanje fokusne skupine sva povabili učence 9. razreda, saj sva menili, da bodo svoja razmišljanja o najini tematiki izražali zrelo, odraslo, brez posmehovanj. Predvidevali sva, da nama lahko neposredno pojasnijo in razložijo še nekatere dileme v povezavi z odnosom vrstnikov do homoseksualnosti. Vnaprej sva si pripravili vprašanja, ki so nama služila kot opora pri pogovoru.

Pred samim srečanjem sva se pogovorili o poteku srečanja fokusne skupine. Pripravili sva prostor in snemalno opremo. Za dokumentiranje pogovora sva uporabili snemalnik zvoka, da sva lahko zvočni material kasneje tudi ustrezno in dosledno uporabili pri zapisu in analizi.

3.3 Anketa in analiza ankete

Sestavili sva anketni vprašalnik, s katerim sva vrednotili poznavanje področja homoseksualnosti. S pomočjo zastavljenih vprašanj sva ugotavljali poznavanje samega pojma homoseksualec, odnos vrstnikov in starejših do te teme, mnenje vrstnikov o homoseksualnosti, možnost prijateljstva z istospolno usmerjenim vrstnikom ter podpora oziroma neodobravanje poroke med istospolno usmerjenimi in posvojitve otrok.

Oblikovali sva spletni anketni vprašalnik, katerega sva kasneje delili na socialnih omrežjih in preko elektronske pošte. Anketne vprašalnike so lahko rešili anketiranci različnih starosti. Skupno je rešilo anketni vprašalnik 209 anketirancev.

Vprašanja na anketnih vprašalnikih so bila večji del zaprtega tipa. Oblikovali sva jih sami na podlagi dosedanjih razmišljanj o homoseksualnosti in stereotipih ter glede na raziskovalna vprašanja. Obdelava podatkov je bila narejena v spletnem programu za anketiranje www.1ka.si.

3.4 Intervju

Pripravili sva intervju, ki je obsegal 10 vprašanj. Intervjuvali sva 4 homoseksualce, tri moške in eno žensko. Želeli sva pridobiti njihova mnenja o homofobiji v Sloveniji, istospolni poroki in posvojitvi otrok, o tem kaj oni menijo, da bi lahko naredili, da bi homoseksualce v Sloveniji bolj sprejemali.

4 TEORETIČNI DEL

4.1 Homoseksualnost

Beseda homoseksualnost se prvič pojavi v nemščini leta 1869, ko Karl Maria Keartbeny v svojem pamfletu nasprotuje Pruskim zakonom o sodomiji. Sestavljena je iz grške predpone in latinskega korena in dejansko pomeni »istospolen«. Nekako istočasno se pojavi beseda homoseksualec, ki je tipično opisovala poženščene moške, ki so ekskluzivno iskali spolne stike z moškimi. Homoseksualnost so dolgo časa povezovali samo z moškimi, medtem ko ženska homoseksualnost ni bila vredna razglabljanja, saj naj bi bile ženske po naravi aseksualne, kljub temu pa so jo definirali okoli principov istospolnega eroticizma in nekonformnosti z družbenim spolom (Johnson, 2004).

Homoseksualnost je s pojavom njenega termina nekako iz greha in kaznivega dejanja (v Zahodnem, krščanskem svetu) prešla v bolezen, šele v šestdesetih letih prejšnjega stoletja pa je spolna revolucija pripomogla k razumevanju homoseksualnosti kot termina, ki označuje spolno manjšino (Van Wormer, 2009).

4.2 Gej

Beseda gej (ang.: gay), ki obstaja veliko dlje od besede homoseksualnost, je skozi čas spreminjala pomen. V prvi obliki je pomenila biti vesel, pred »seksualizacijo« pa je označevala heteroseksualno (!) promiskuiteto. Danes označuje homoseksualne osebe, predvsem moške, in je odmik od besede homoseksualec, ki ji zagovorniki tega termina očitajo preveč klinično, socialno konotacijo ter predsodke, ki izvirajo iz časa, ko je bila homoseksualnost kazniva. Biti gej se nanaša na osebno identiteto, moderno kulturo in skupnosti, ki so se razvile okoli oseb, ki jih ta identiteta povezuje.

4.3 Lezbijka

Beseda lezbijka je izpeljana iz besede Lesbos, od koder je prihajala antična grška pesnica Sapfo, ki je pisala predvsem ljubezenske pesmi, med katerimi so bile tudi takšne, ki so bile naslovljene na ženske. Podobnokot beseda gej tudi beseda lezbijka vsebuje komponente pojmov spolna identiteta, spolno vedenje in istospolna želja. Ženska seksualnost je bila kot koncept ustvarjena s strani moških, ki so jo opredeljevali kot posledico odsotnosti moškega v življenju ženske. Lezbijstvo je bilo skozi desetletja v senci raziskovanja ženske homoseksualnosti, nemalo kdaj tudi popolnoma ignorirano, začetki pridobivanja veljave pa izvirajo iz časov, ko so ženske pridobivale na samostojnosti. Danes ženske, ki se označujejo kot lezbijke, načeloma s tem sporočajo svojo identiteto, ki jih združuje in je zelo močna. Kot homoseksualke so združene proti diskriminaciji in z zavrnitvijo iz okolice, kot ženske pa jih družijo motivi, ki so različni od moških.

4.4 Biseksualnost

Biseksualnost je pojav seksualne usmerjenosti na oba spola. Izraz »biseksualnost« izhaja iz latinske besede »bis«, kar pomeni dvakrat. Pri biseksualcih se določena spolna reakcija ne dogaja dvakrat, temveč se podvaja oz. usmerja v dve smeri. Izraža se na različne načine. Nekateri osebe istočasno čutijo željo za lastnim in nasprotnim spolom; pri nekaterih pa se ti želji izmenjujeta. Včasih se homoseksualna želja povečuje na račun heteroseksualne in obratno, toda drugi nagon se nikoli popolnoma ne izgubi. Biseksualci ne izključujejo nobenih alternativnih oblik spolnosti in so odprti za najrazličnejše izkušnje, za razliko od izključnih heteroseksualcev in homoseksualcev. Sami dostikrat poudarjajo, da jih privlači oseba in ne spol. Ni pa nujno, da biseksualno vedenje pomeni biseksualno identiteto. V teoriji ne obstaja strinjanje na pogled in razumevanje biseksualnosti. Freud je sklepal, da vsaka oseba poseduje biseksualni potencial, Kinsey pa je biseksualnost vključil v svojo lestvico seksualne orientacije, kjer je biseksualno osebo uvrščal med 1 in 5 (v petih točkah od sedmih). Obstaja še veliko drugih definicij in opisov biseksualnosti. Izpostaviti je potrebno vidik največje problematičnosti biseksualnosti. Če je že homoseksualnost družbeno nesprejemljiva oblika vedenja, je biseksualnost še toliko bolj, saj podpira domneve o bipolarnosti človeške identitete in vlog,

drugi pa jo zanikajo, saj so mnjenja, da je biseksualnost le tranzicijska stopnja med sprejemanjem homoseksualne identitete (Beemyn, 2004). Poleg tega predsodka o biseksualnosti pa so pogosti še tisti, ki se navezujejo na promiskuiteto in pa na njihovo nezmožnost zvestosti enemu izmed spolov (Schriver, 2001: 284).

4.5 Transspolnik

Izraz »transspolnost« se pogosto uporablja kot termin, ki zajema vse spolne variance posameznikov, med temi so transseksualci (osebe, ki so s terapijami ali z operacijami spremenile svoj fizični spol v nasprotnega), osebe, ki brez posegov spreminjajo svoj družbeni spol, interseksualci (drugi podobni izrazi so hermafroditi, obojespolniki in podobno, vsi pa zajemajo ljudi, ki niso ne moškega ali ženskega biološkega spola, ker jih je zaznamoval netipičen razvoj spola zaradi odstopa v kromosomskem, gonadnem, genitalnem ali hormonskem razvoju) (Blatnik, 2008), cross-dressers in ostali, ki ne vpadejo v socialne norme tipičnega moškega ali ženske. Izraz sicer različni strokovnjaki različno uporabljajo tudi zato, ker je dokaj mlad in je skozi slaba tri desetletja obstoja dostikrat spreminjal pomen (Stryker, 2004).

4.6 LGBT ali LGBTIQ

Črke v kratici, ki se veliko uporablja kot samostojni izraz, imajo vsaka svoj pomen. LGBT pomeni lezbijke, geje, biseksualce in transspolnike (včasih transseksualce), I pomeni interseksualce, Q pa »queer«, ponekod pa »questioning«. Črke so v določeni literaturi zamenjane tako, da je G postavljen pred L, medtem ko je naslovljena ena in ista oseba.

4.7 Homofobija

Izraz homofobija, ki dejansko malo nerodno dobesedno pomeni star pred istostjo, je v sedemdestih letih dvajsetega stoletja skoval George Weinberg. Homofobijo lahko razumemo kot manifestacijo negativnih občutij na individualni ravni proti neheteroseksualnim ljudem. Nanaša se na strah pred homoseksualci in pa tudi pred ljudmi, ki ne ustrezajo normativom moškosti ali ženskosti, in pomeni negativen odziv na emocionalni odnos med moškimi ali med ženskami ne glede na pristnost spolnosti.

5 REZULTATI ANKETE

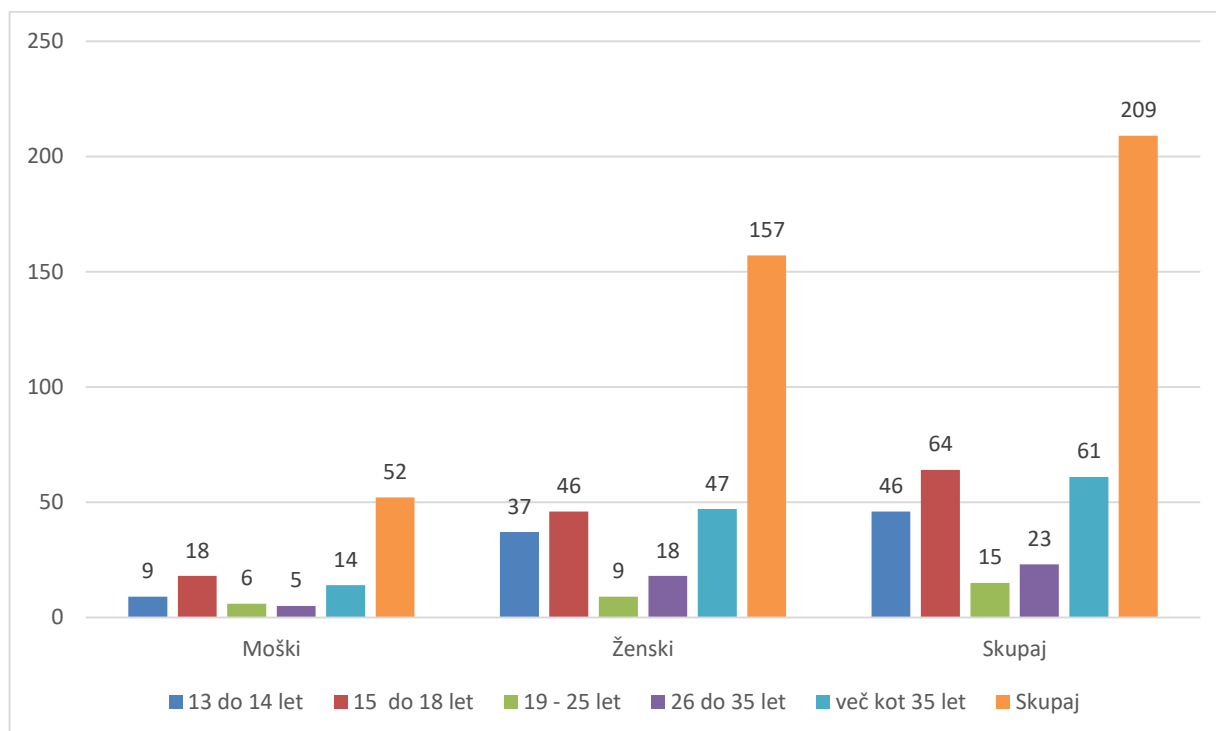
Za eksperimentalni del naloge sva sestavili anketni vprašalnik. Vzorec anketnega vprašalnika je PRILOGA A. Vprašanja na anketnem vprašalniku so bila zaprtega in kombiniranega tipa. Oblikovali sva jih v skladu z raziskovalnimi vprašanji. Podatke sva obdelali s pomočjo spletne strani www.1ka.si.

Anketni vprašalnik je reševalo 209 anketirancev, starih od 13 let naprej. Anketa je bila dostopna preko interneta na spletni strani www.1ka.si. To sva dosegli tako, da sva jim povezavo do ankete poslali po socialnem omrežju Facebook in elektronski pošti. Anketiranci so bili iz različnih krajev in občin vse Slovenije.

	Število	Odstotek
Moški	52	25 %
Ženski	157	75 %
Skupaj	209	100 %

Tabela 1: Število in strukturni odstotki anketirancev po spolu

Iz Tabele 1 je razvidno, da je anketni vprašalnik izpolnilo 209 oseb. Precej visok je odstotek žensk, kar 75 %. Očitno ženske ta tematika bolj zanima in nimajo težav o izražanju svojih stališč.

Graf 1: Število in strukturni odstotki anketirancev po spolu in starosti

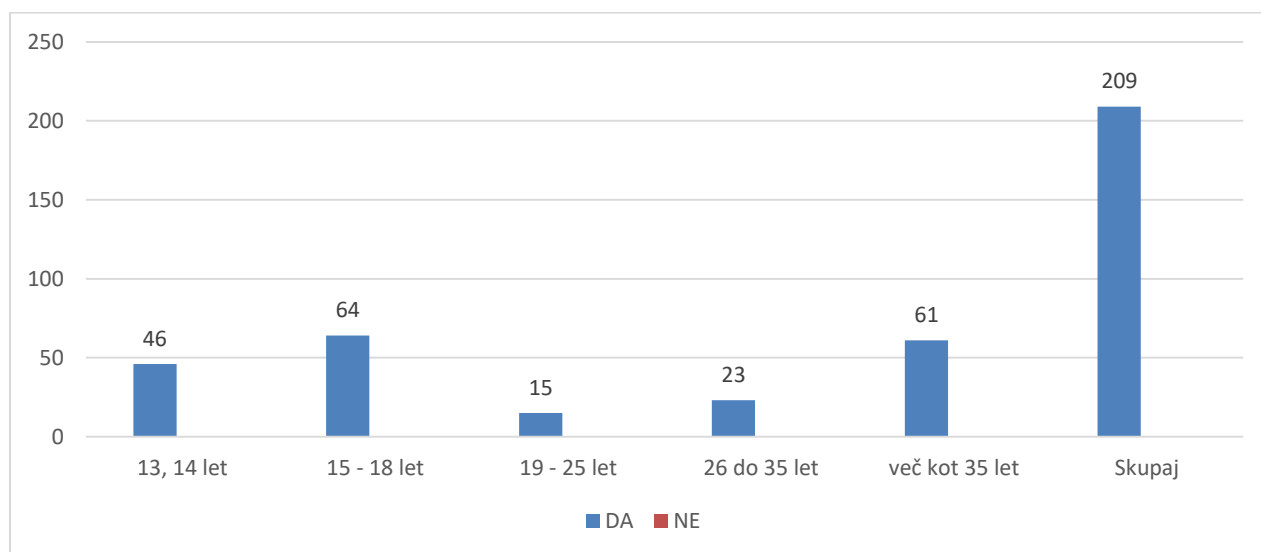
Graf 1 nam prikazuje, da je starostna struktura anketiranih oseb razdeljena v 5 skupin. V skupini od 19 do 25 let in v skupini od 26 do 35 let je opazno nekoliko manjše število anketiranih. Na začetku sva pričakovali, da bova ravno v teh dveh skupinah naleteli na največji odziv. Pri ostalih treh skupinah pa ni večjih odstopanj.

PRVO VPRAŠANJE: Poznate pojem homoseksualnost?

	DA	NE	Skupaj
Moški	52 100 %	0 0 %	52 100 %
Ženski	157 100%	0 0 %	157 100 %
Skupaj	209 100 %	0 0 %	209 100 %

Tabela 2: Poznavanje pojma homoseksualnost glede na spol anketirancev

V Tabeli 2 lahko vidimo, da je pojem homoseksualnost anketiranim moškim in ženskam dobro poznan.

Graf 2: Poznavanje pojma homoseksualnost glede na starost anketirancev

Na vprašanje o poznavanju pojma homoseksualnost so anketiranci (ne glede na spol ali starost) v največjem številu odgovorili, da pojem poznajo, 0 anketirancev pa je odgovorilo, da pojma ne pozna.

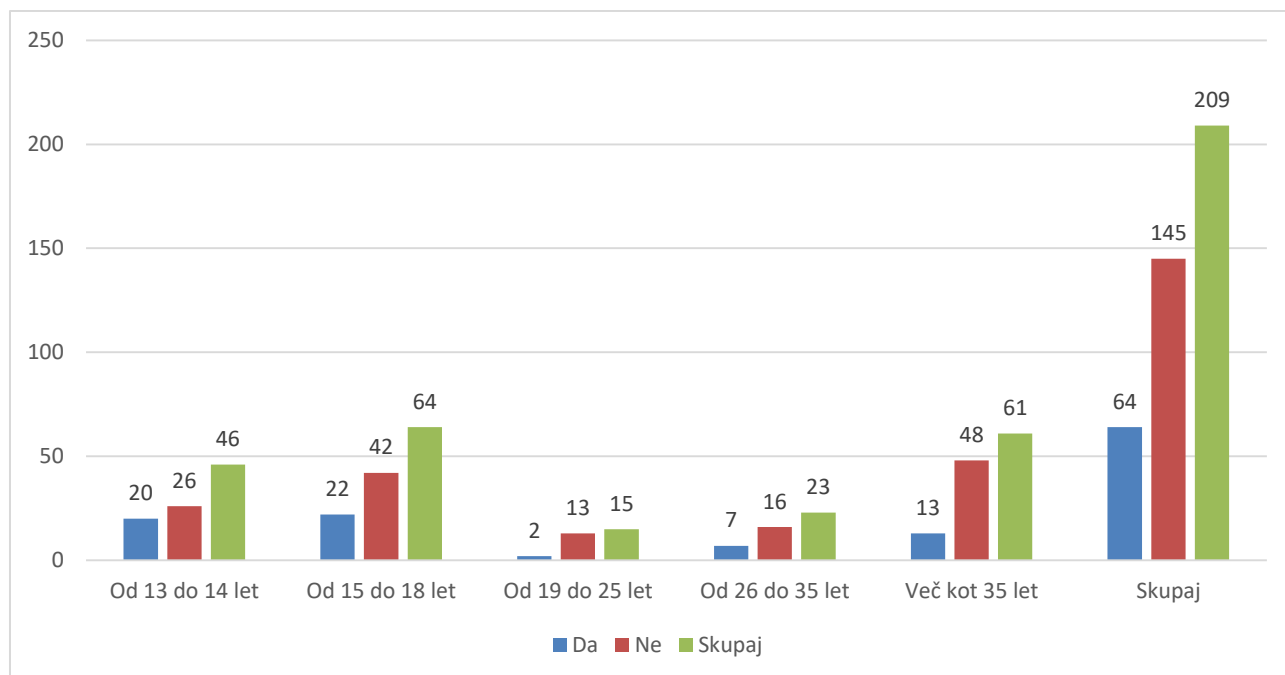
DRUGO VPRAŠANJE: Mislite, da je homoseksualnost odločitev?

	Da	Ne	Skupaj
Moški	16 31%	36 69 %	52 100 %
Ženski	48 31 %	109 69 %	157 100 %
Skupaj	64 31 %	145 69 %	209 100 %

Tabela 3: Homoseksualnost kot odločitev (glede na spol)

Tabela 3 nam prikazuje, da 69 % moških in 69 % žensk meni, da homoseksualnost ni odločitev. Kar 31 % moških in 31 % žensk pa je mnenja, da homoseksualnost je odločitev. Rezultati nam prikazujejo, da tako pri moških kot pri ženskah, glede na število vseh anketiranih, ni večjih odstopanj o mnenju glede

homoseksualnosti kot odločitvi.

Graf 3: Homoseksualnost kot odločitev (glede na starost)

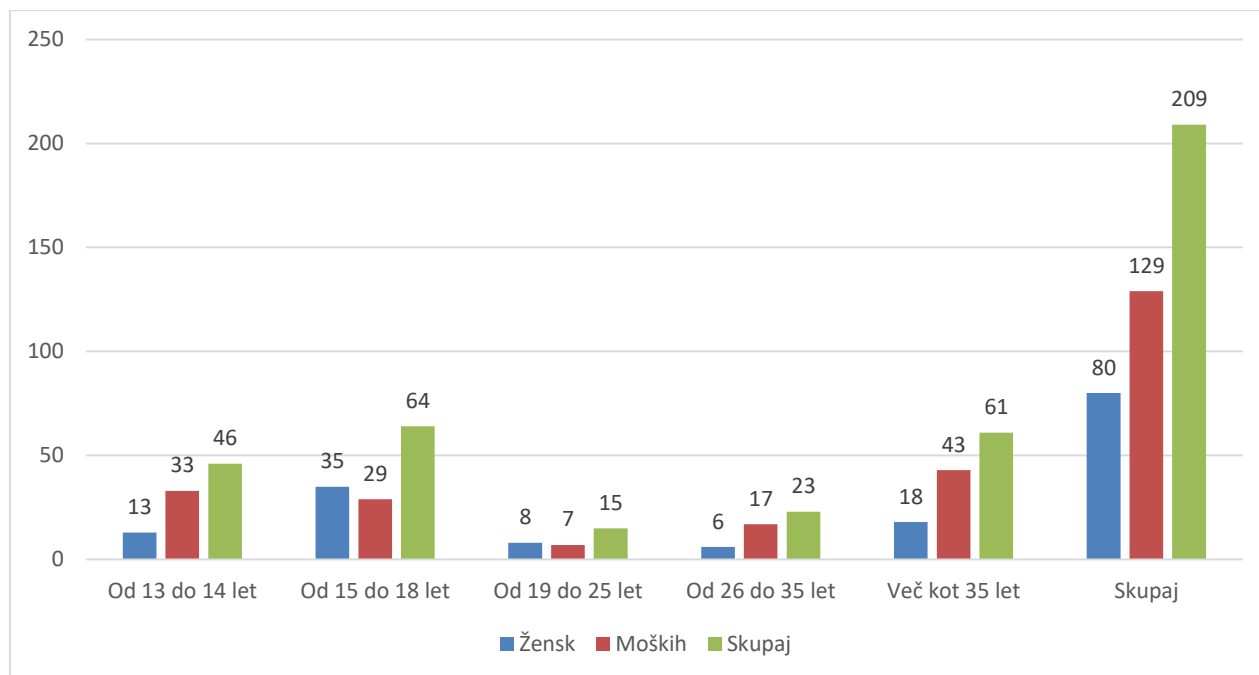
Graf 3 nam prikazuje, da je v vsaki starostni skupini več tistih, ki menijo, da homoseksualnost ni odločitev. Mogoče preseneča razmerje med odgovoroma v starostni skupini 13 in 14-letnikov. Glede na visok delež tistih, ki menijo, da homoseksualnost je odločitev, lahko sklepava, da nimajo dovolj teoretičnega znanja o homoseksualcih in si ustvarjajo mnenja na osnovi drugih dejavnikov (mediji, vrstniki).

TRETJE VPRAŠANJE: Menite, da je več ženskih ali moških homoseksualcev?

	Žensk	Moških	Skupaj
Moški	23	29	52
	44 %	56 %	100 %
Ženski	57	100	157
	36 %	64 %	100 %
Skupaj	80	129	209
	38 %	62 %	100 %

Tabela 4: Več ženskih ali moških homoseksualcev (glede na spol)

Tabela 4 nam prikazuje, da 56 % moških meni, da je več moških homoseksualcev. Tudi 64 % žensk meni, da je več moških homoseksualcev. Iz dobljenih rezultatov lahko torej sklepamo, da v družbi velja prepričanje, da imamo več moških homoseksualcev.

Graf 4: Več ženskih ali moških homoseksualcev (glede na starost)

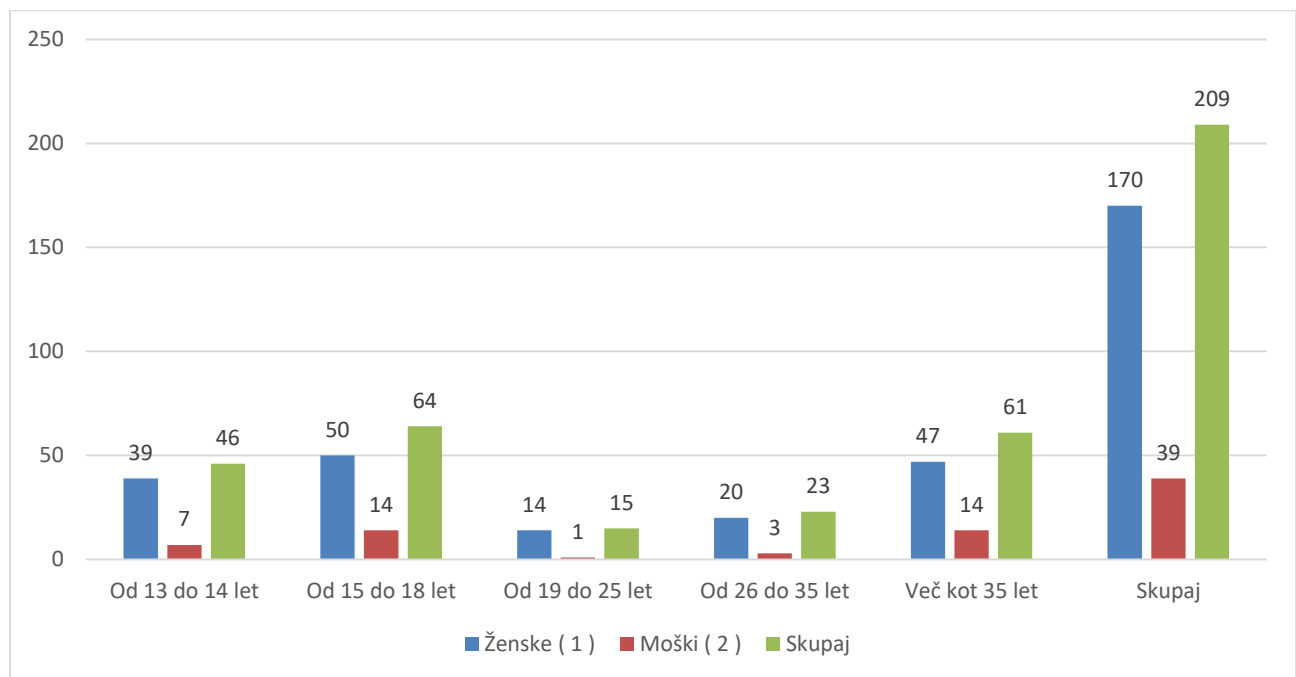
Iz Grafa 4 je razvidno, da je v vsaki starostni skupini v ospredju mnenje o večji pogostosti moških homoseksualcev.

TRETJE VPRAŠANJE: Katerega spola homoseksualce po vašem mnenju družba bolj sprejema?

	Ženske	Moški	Skupaj
Moški	49 94 %	3 6 %	52 100 %
Ženski	121 77 %	36 23 %	157 100 %
Skupaj	170 81 %	39 19 %	209 100 %

Tabela 5: Sprejemanje homoseksualcev (glede na spol)

Tabela 5 nam prikazuje, da tako pri moških kot pri ženskah velja mnenje, da družba lažje sprejema ženske homoseksualce kot moške homoseksualce.

Graf 5: Sprejemanje homoseksualcev (glede na starost)

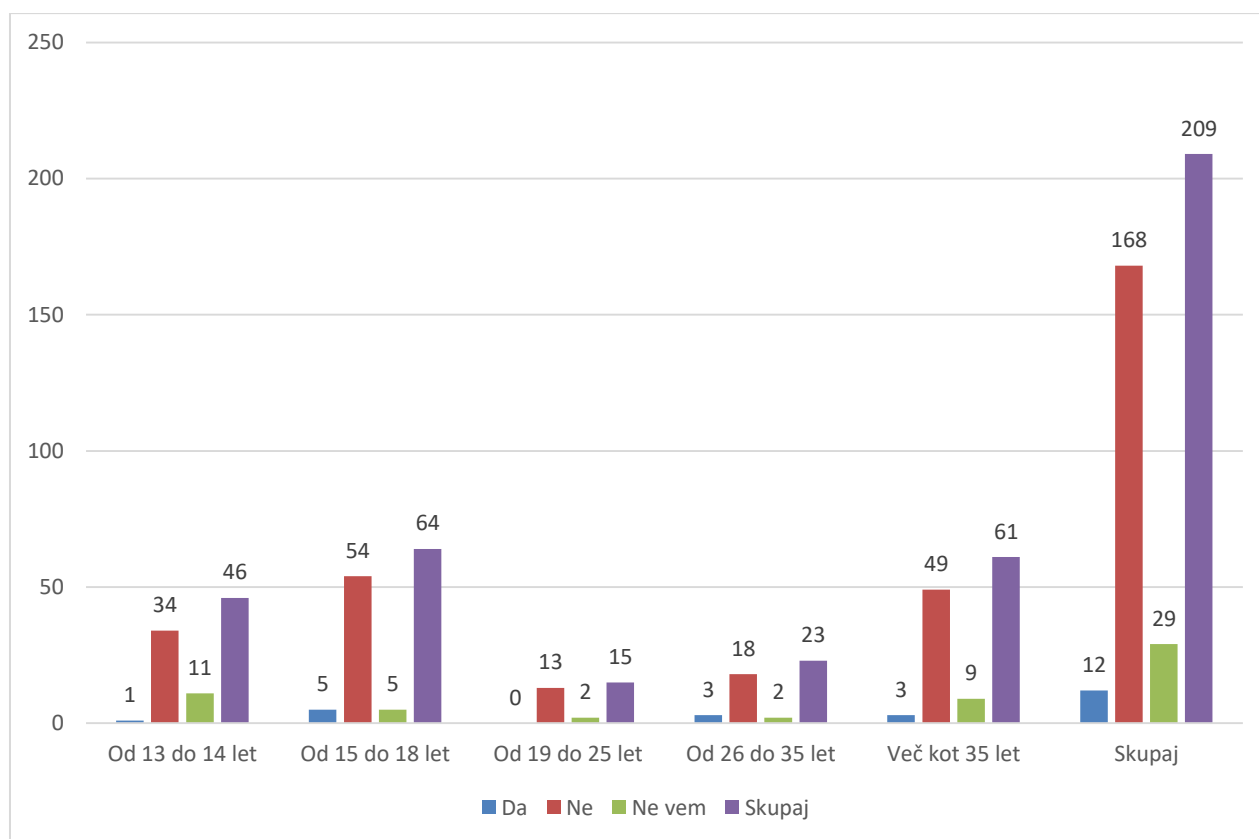
Iz Grafa 5 lahko ugotovimo, da večina anketiranih v vsaki starostni skupini meni, da družba lažje sprejema ženske homoseksualce.

ČETRTO VPRAŠANJE: Mislite, da je homoseksualnost bolezen?

	Da	Ne	Ne vem	Skupaj
Moški	5 10 %	41 79 %	6 11 %	52 100 %
Ženski	7 4 %	127 81 %	23 15 %	157 100 %
Skupaj	12 6 %	168 80 %	29 14 %	209 100 %

Tabela 6: Homoseksualnost kot bolezen (glede na spol)

Iz Tabele 6 je razvidno, da samo 10 % anketiranih moških in 4 % anketiranih žensk meni, da je homoseksualnost bolezen, 11 % moških in 15 % žensk pa ne ve, če je homoseksualnost bolezen. 79 % moških in 81 % žensk je mnenja, da homoseksualnost ni bolezen.

Graf 6: Homoseksualnost kot bolezen (glede na starost)

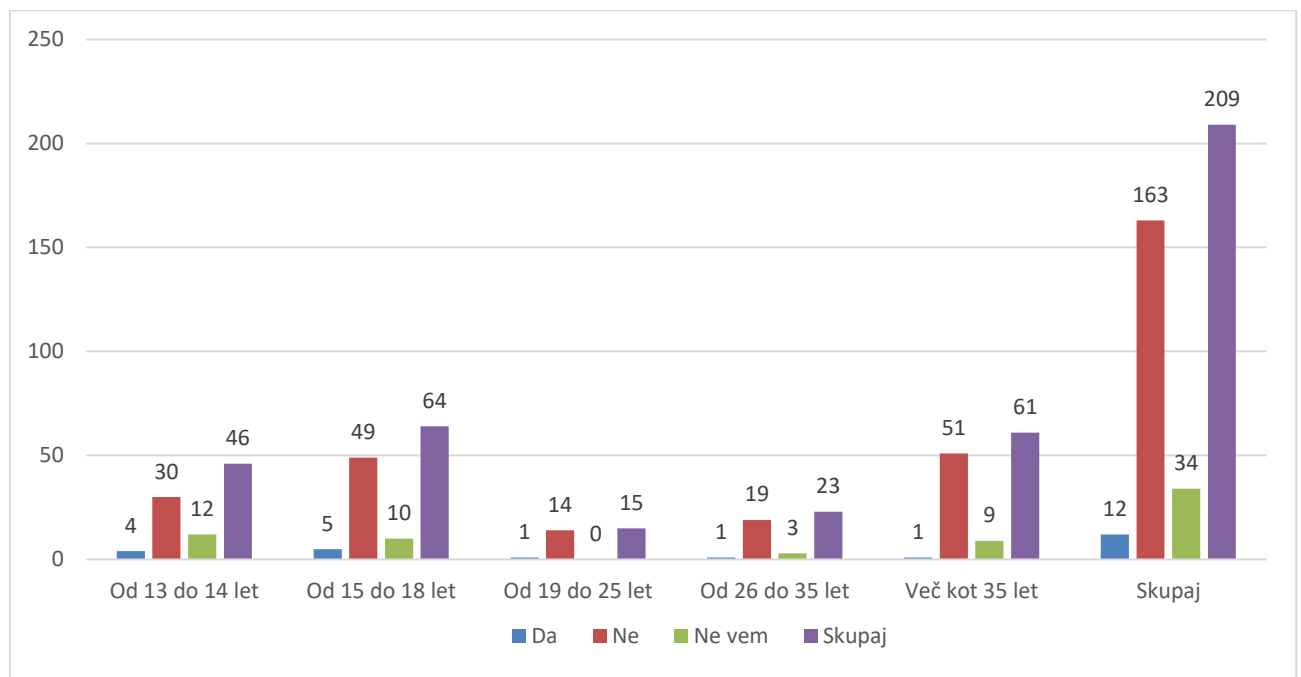
Iz Grafa 6 lahko razberemo, da v vsaki starostni skupini večina anketirancev meni, da homoseksualnost ni bolezen.

PETO VPRAŠANJE: Mislite, da homoseksualnost lahko »pozdravimo«?

	Da	Ne	Ne vem	Skupaj
Moški	4	39	9	52
	8 %	75 %	17 %	100 %
Ženski	8	124	25	157
	5 %	79 %	16 %	100 %
Skupaj	12	163	34	209
	6 %	78 %	16 %	100 %

Tabela 7: Homoseksualnost lahko »pozdravimo« (glede na spol)

Tabela 7 prikazuje, da 75 % moških in 79 % žensk meni, da se homoseksualnosti ne da pozdraviti. Samo 8 % moških in 5 % žensk pa je mnenja, da homoseksualnost lahko pozdravimo. Zanimiv pa je podatek, da 17 % moških in 16 % žensk ne ve, če se homoseksualnost da pozdraviti.

Graf 7: Homoseksualnost lahko »pozdravimo« (glede na starost)

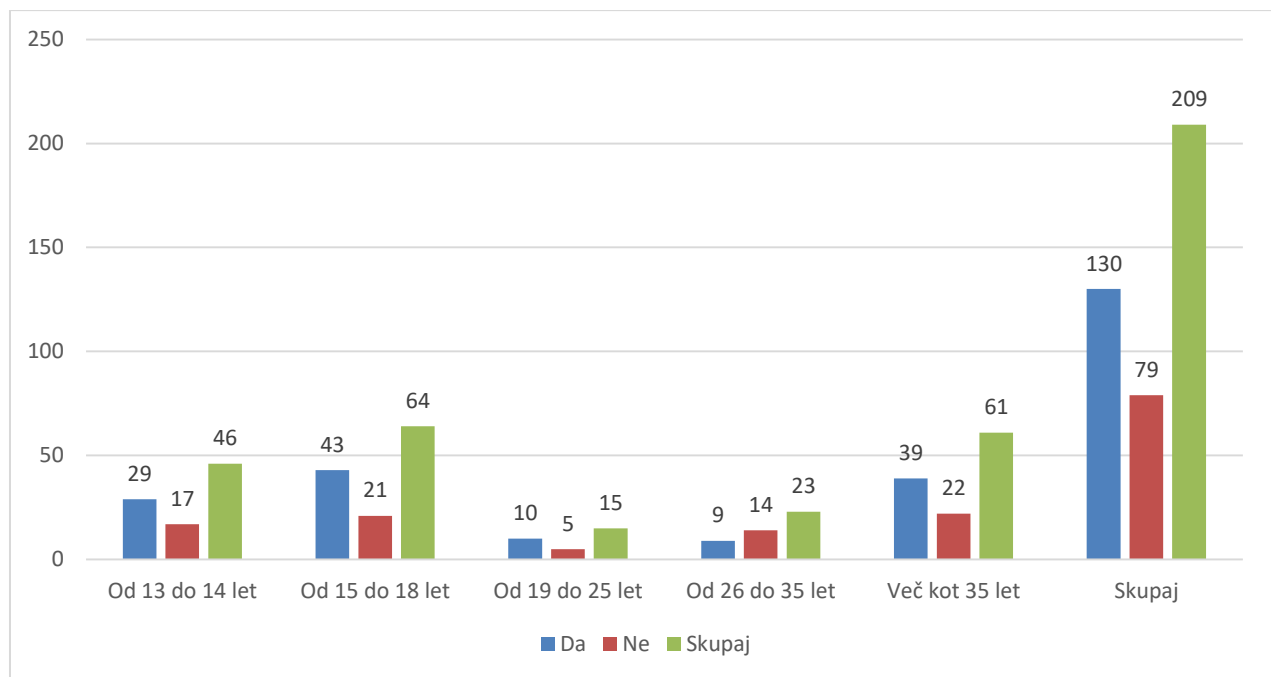
Graf 7 nam prikazuje, da je v vsaki starostni skupini zelo majhen odstotek tistih, ki menijo, da se homoseksualnost da pozdraviti. Zanimiv pa je gotovo podatek v 1., 2. in 5. starostni skupini, kjer je razvidno, da jih kar veliko ne ve, če je homoseksualnost ozdravljiva.

ŠESTO VPRAŠANJE: Menite, da homoseksualnost vpliva na človekovo obnašanje in mišljenje?

	Da	Ne	Skupaj
Moški	34	18	52
	65 %	35 %	100 %
Ženski	96	61	157
	61 %	39 %	100 %
Skupaj	130	79	209
	62 %	38 %	100 %

Tabela 8: Vpliv homoseksualnosti na človekovo obnašanje in mišljenje (glede na spol)

Tabela 8 nam prikazuje, da pri obeh spolih pri večini velja mnenje, da spolna usmerjenost vpliva na človekovo obnašanje in mišljenje.

Graf 8: Vpliv homoseksualnosti na človekovo obnašanje in mišljenje (glede na starost)

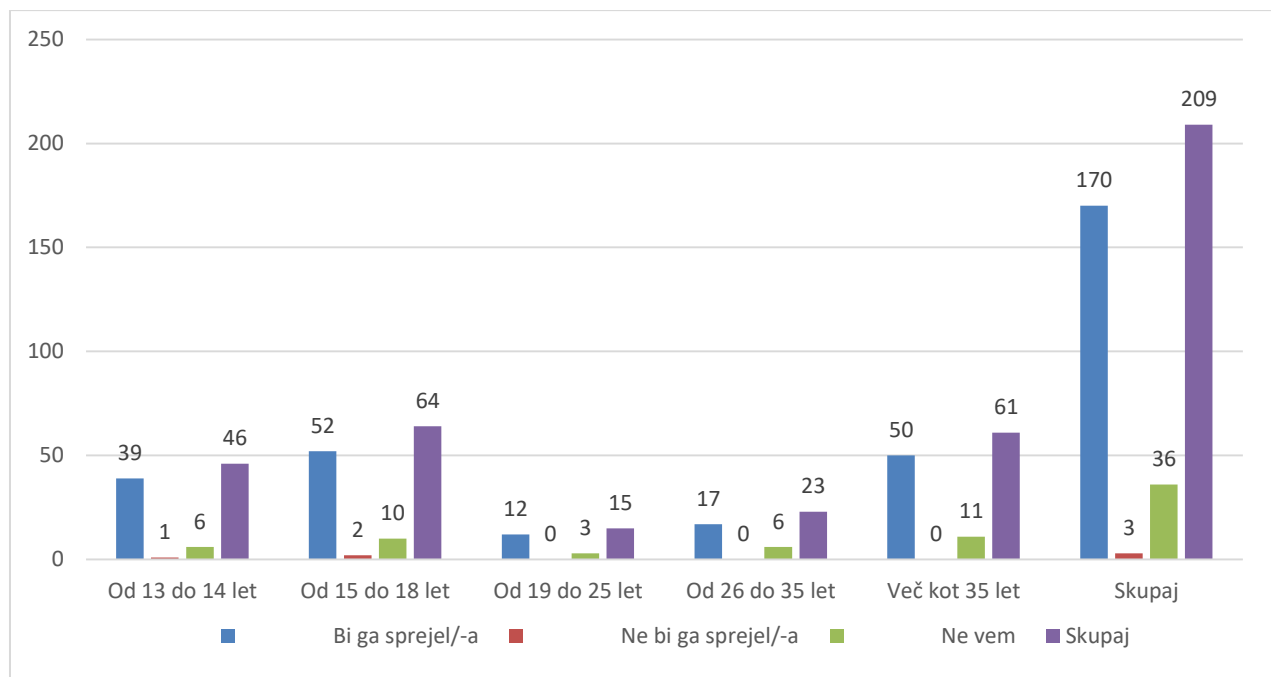
Iz Grafa 8 je razvidno, da v vsaki starostni skupini v večini prevladuje mnenje, da homoseksualnost vpliva na obnašanje in mišljenje. Kar veliko pa je tudi takih, ki menijo, da spolna usmerjenost ne vpliva na naše obnašanje in mišljenje.

SEDMO VPRAŠANJE: Bi sprejeli svojega najbližjega (otroka, prijatelja, sorodnika ...), če bi vam priznal, da je homoseksualec?

	Bi ga sprejel/-a	Ne bi ga sprejel/-a	Ne vem	Skupaj
Moški	39	2	11	52
	75 %	4 %	21 %	100 %
Ženski	131	1	25	157
	83 %	1 %	16 %	100 %
Skupaj	170	3	36	209
	81 %	2 %	17 %	100 %

Tabela 9: Sprejemanje homoseksualca (glede na spol)

Iz Tabele 9 je razvidno, da bi tako moški (75 %) kot ženske (83 %) sprejeli homoseksualca med svojimi najbližjimi. Opaziti je, da se nekateri moški (21 %) in ženske (16 %) ne morejo opredeliti glede stališča, ki ga postavlja to vprašanje.

Graf 9: Sprejemanje homoseksualca (glede na starost)

Graf 9 nam prikazuje, da bi v vsaki starostni skupini večina sprejela homoseksualca med svojimi najbližjimi.

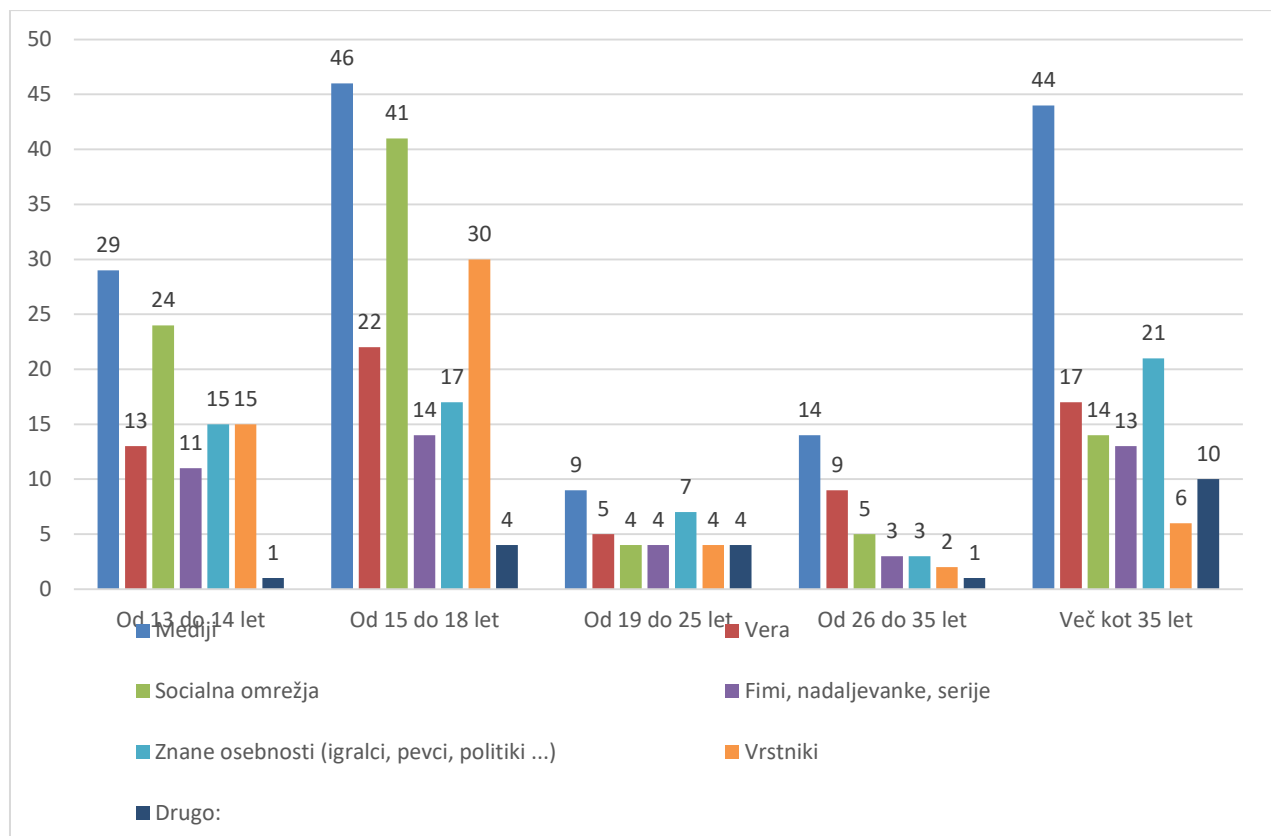
OSMO VPRAŠANJE: Kaj najbolj vpliva na vaše mnenje o homoseksualnosti?

	Mediji	Vera	Socialna omrežja	Fimi, nadaljevanke, serije	Znane osebnosti (igralci, pevci, politiki ...)	Vrstniki	Drugo	Skupaj
Moški	36	17	20	5	16	17	5	52
Ženski	106	49	68	40	47	40	15	157
Skupaj	142	66	88	45	63	57	20	209

Tabela 10: Vpliv na odnos do homoseksualnosti (glede na spol)

Tabela 10 nam prikazuje, da veliko moških anketirancev meni, da mediji vplivajo na naš odnos do homoseksualcev. Nato sledijo socialna omrežja, vrstniki, znane osebnosti, vera in drugo.

Tudi pri ženskih anketirankah je zaznati, da jih največ meni, da je vpliv medijev tisti, ki vpliva na naš odnos do homoseksualcev. Nato sledijo socialna omrežja, vera, znane osebnosti, filmi in vrstniki.

Graf 10: Vpliv na odnos do homoseksualnosti (glede na starost)

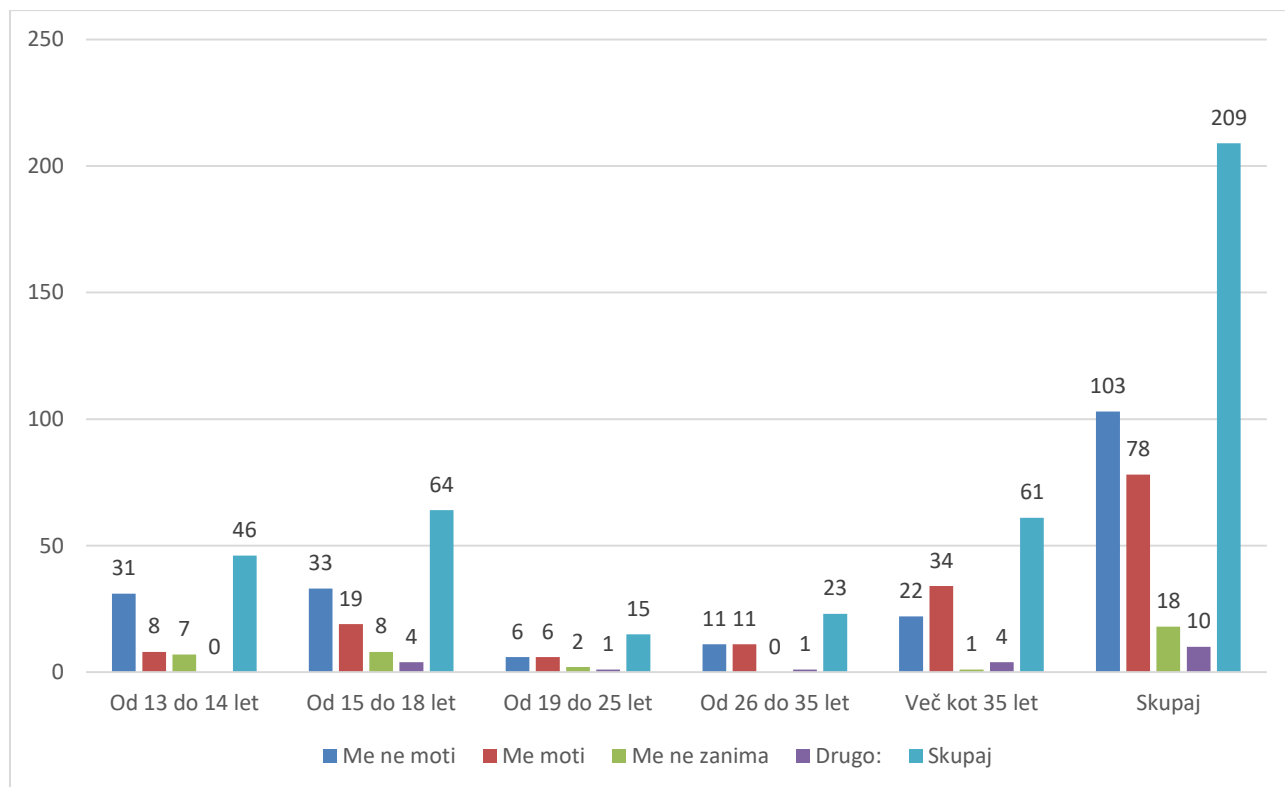
Graf 10 nam prikazuje, kako so po starostnih skupinah anketiranci ocenjevali, kaj vpliva na naš odnos do homoseksualnosti. V vsaki starostni skupini so postavili medije kot najmočnejši dejavnik. Tem sledijo socialna omrežja in znane osebnosti. Ti dejavniki zelo premišljeno vplivajo na naša mišljenja v toliki meri, da se jim preprosto ne znamo več upreti. Pustimo jim, da s svojim vplivom krojijo naša prepričanja, verovanja...

DEVETO VPRAŠANJE: Kakšno je vaše mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov?

	Me ne moti	Me moti	Me ne zanima	Drugo	Skupaj
Moški	23	22	5	2	52
	44 %	42 %	10 %	4 %	100 %
Ženski	80	56	13	8	157
	51 %	36 %	8 %	5 %	100 %
Skupaj	103	78	18	10	209
	49 %	37 %	9 %	5 %	100 %

Tabela 11: Mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov (glede na spol)

Iz Tabele 11 lahko razberemo, da 44 % moških ne moti posvojitve otrok, 42 % pa jih moti. Polovice anketiranih žensk ne moti posvojitve otrok istospolnih parov. Kar velik delež žensk (36 %) pa posvojitve moti. Podatki, ki smo jih v tej tabeli dobili, kažejo, da imamo še kar velike zadržke glede posvojitve otrok istospolnih parov.

Graf 11: Mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov (glede na starost)

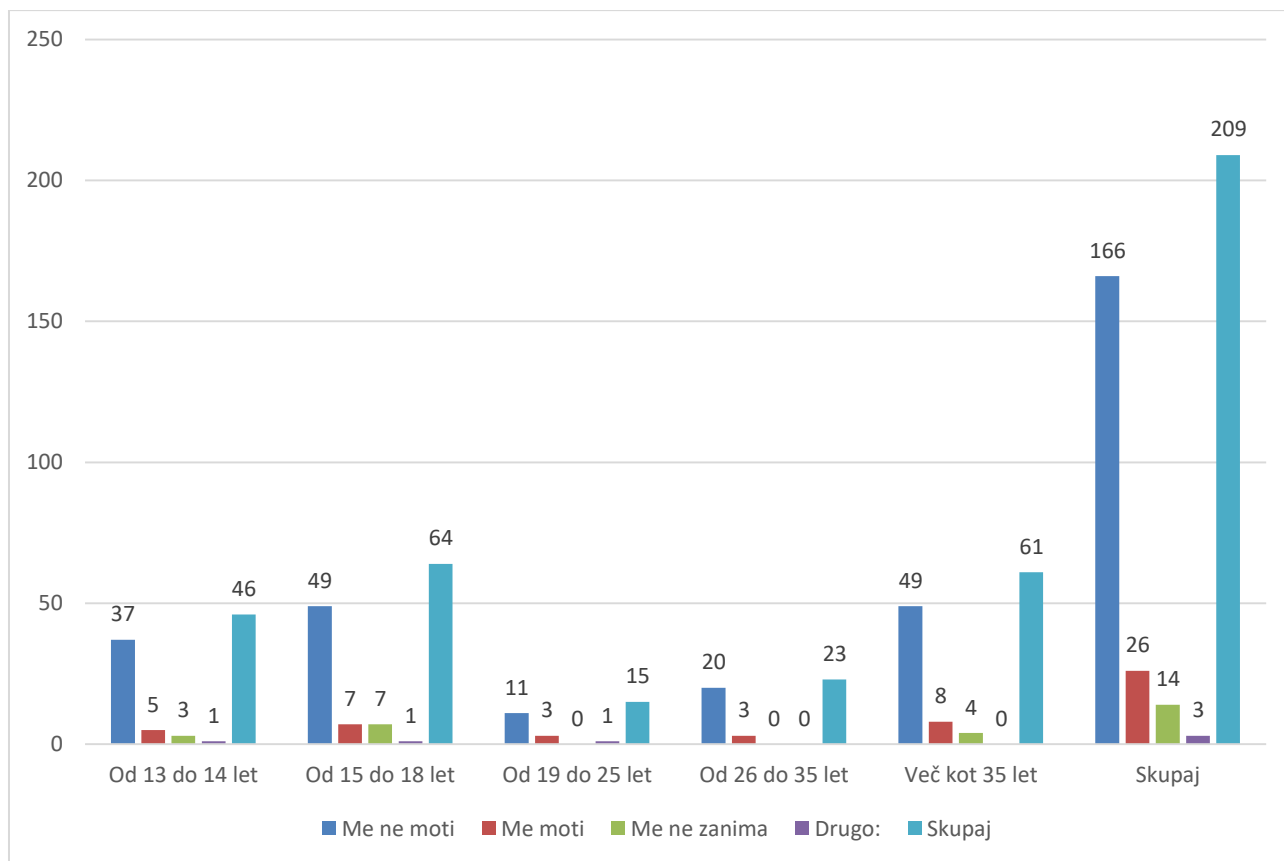
Pri starostni skupini anketiranih starih več kot 35 let lahko zasledimo v Grafu 11, da 34 anketirancev moti posvojitvev otrok in samo 22 jih ne moti. Pri vseh ostalih starostnih skupinah je stanje obratno. Prvi dve starostni skupini kažeta veliko mero tolerance do te tematike.

DESETO VPRAŠANJE: Kakšno je vaše mnenje o istospolni poroki?

	Me ne moti	Me moti	Me ne zanima	Drugo	Skupaj
Moški	40	7	5	0	52
	77 %	13 %	10 %	0 %	100 %
Ženski	126	19	9	3	157
	80 %	12 %	6 %	2 %	100 %
Skupaj	166	26	14	3	209
	79 %	12 %	7 %	2 %	100 %

Tabela 12: Mnenje o istospolni poroki (glede na spol)

Iz Tabele 12 lahko razberemo, da večina moških (77 %) in žensk (80 %) izraža, da jih ne moti, če se poročita istospolno usmerjena partnerja. Zelo malo je tistih, ki jih to moti oz. jih ne zanima.

Graf 12: Mnenje o istospolni poroki (glede na starost)

Iz Grafa 12 lahko razberemo, da je v vseh starostnih skupinah največji delež tistih, ki jih istospolna poroka ne moti.

6 Rezultati fokusne skupine

Metodo skupinskega pogovora (fokusna skupina) kot kvalitativno metodo raziskovanja sva uporabili, da bi preverili nekatere rezultate ankete in dobili odgovore na raziskovalni vprašanji. Pogovor sva izvedli v 9. b razredu OŠ Ormož s 14 učenci.

Fokusna skupina je posebna oblika intervjuja, kjer manjšo skupino ljudi sprašujemo o specifični temi.

Skupinski pogovor ali skupinska razprava poteka kot razprava med člani skupine, do katere pride na pobudo raziskovalca, ki jo vodi in spodbuja. Skupina, s katero se pogovarjamo, lahko kot skupina v resnici obstaja ali pa jo umetno ustvarimo zaradi raziskave. Tak pogovor traja običajno 30 minut do dveh ur. Fokusna skupina ima številne prednosti, saj v času anketiranja pridobimo podatke večih oseb, imamo neposredno kontrolo za lažna ekstremna stališča, dobimo stališča, soglasja, zraven tega je lahko udeležba v fokusni skupini zelo pozitivna in ugodna izkušnja (Aljančič, 2006).

Prosim, da dvignete roke vsi tisti, kateri mislite, da poznate pojem homoseksualnost. (Lea)

Vseh štirinajst učencev dvigne roke.

Vsi mislite, da pojem poznate. Mislite, da ga kdo lahko tudi razloži? (Lea)

»To pomeni, da te privlači isti spol.« (Martin)

»Enaka spolna usmerjenost, da imaš rad nekoga, ki je istega spola kot ti. Tega je zelo malo, ampak ni narobe. Tako jaz mislim.« (Jaša)

Poznate katero osebo ali slavno osebo, ki je homoseksualec, biseksualec ali transseksualec? (Zala)

»Caitlyn Jenner.« (Toni)

»Freddie Mercury, Ellen DeGeneres.« (Martin)

Kako mislite, da slavne osebe vplivajo na najstnike? Mislite, da homoseksualce bolj sprejemajo? (Lea)

»Jaz mislim, da jih bolj sprejemajo, ker so videli vzornika, ki si je to upal priznati.« (Toni)

»Bolj jih sprejemajo, ker vidijo, da so tudi slavne osebe homoseksualci. Če pa bi kdo od naših vrstnikov to priznal, na primer na naši šoli, ga po mojem mnenju ne bi tako sprejeli.« (Jaka)

Kaj pa vi? Jih sprejemate? (Lea)

»Jaz osebno ja.« (Jaša)

»Jaz jih sprejemam.« (Martin)

»Jaz jih ne sprejemam.« (Nia)

Če bi vaš najboljši prijatelj priznal, da je homoseksualec, bi ga sprejeli ali bi se nehali družiti z njim? Dvignite roke tisti, ki bi jih sprejeli. (Zala)

Vseh štirinajst učencev dvigne roke.

Mislite, da se homoseksualnost lahko pozdravi s terapijo, pogovori ali molitvijo? (Zala)

»Ne vem, če bi lahko, ampak če si homoseksualec, je pravilno, da si lahko to, kar si. Mislim pa, da se ne da pozdraviti.« (Toni)

»Ne.« (Vsi)

Vsi mislite, da se ne da pozdraviti? Ali kdo misli, da se da? (Tita)

»Ne.« (Tita)

Velikokrat v medijih in na socialnih omrežjih vidite in slišite kaj o homoseksualnosti. Ali mediji to temo predstavljajo v dobri ali slabi luči? (Zala)

Zasledite večinoma slaba mnenja ali dobra? Na primer o Caitlyn Jenner ste videli pozitivna mnenja ali negativna? (Lea)

»Slabo.« (Vsi)

Vidite to v pozitivni luči predstavljeno ali v negativni? (Tita)

»Negativni.« (Vsi)

»V negativni, kar ni prav.« (Jaša)

Zakaj mislite, da homoseksualnost predstavljajo kot negativno? (Lea)

»Ker večina ljudi ne sprejema tistih, ki na primer spremenijo spol.« (Bine)

Zakaj pa misliš, da jih ne sprejemajo? (Lea)

»Ker so drugačni.« (Bine)

Zakaj pa bi mediji v negativnem smislu predstavili? Kaj imajo mediji od tega? (Tita)

»Kakšne svetovno znane medije, ki jih več ljudi pozna, bi mogoče kdo napadel zaradi negativnega mnenja. Zato večji mediji to večinoma predstavljajo kot pozitivno.« (Martin)

»Večji mediji pozitivno gledajo na to, kakšna osebna mnenja pa so bolj negativna.« (Martin)

Če bi na primer vaš najboljši prijatelj nasprotoval homoseksualnosti, vi pa bi jo podpirali, bi njegovo mišljenje vplivalo na vaše mnenje ali bi vi še vedno to podpirali? (Lea)

»Jaz bi poskusil s svojim mnenjem spremeniti njegovega na pozitivno. Če bi on trdno stal za svojim mišljenjem, bi ga pustil, da misli, kar hoče, saj ima vsak svoje mnenje. Hotel pa bi mu razložiti, zakaj jaz tako mislim.« (Jaša)

»Ne bi vplivalo na moje mnenje.« (Vsi)

Kaj pa mnenje staršev, vpliva na vaše mnenje? Razmišljate tako, kot vam to starši razlagajo? (Lea)

»Ti imaš podzavestno tako mnenje kot starši. Ni jim treba tega nam razlagati.« (Bine)

Dvignite roke tisti, ki mislite, da mnenje staršev vpliva na vaše mnenje. (Zala)

Roke dvigne deset učencev.

»Nimam enakega mnenja kot starši, ima pa njihovo mnenje vpliv na mojega.« (Toni)

»Ni nujno, da ste s starši enakega mnenja. Lahko so oni proti, jaz pa za, in to ne bo spremenilo mojega mnenja. Skozi vzgojo pa ima njihovo mnenje vseeno nekakšen vpliv na nas. Ni pa nujno, da se bomo mi z njimi strinjali.« (Jaša)

»Ne direktno. Njihovo mnenje podzavestno vpliva na naše.« (Bine)

»Starši vedno vplivajo na nas. Odvisno kako si vzgojen. Na primer, če te starši učijo, da ni pravilno, da si gej oziroma homoseksualec, jim ne boš upal povedati, če si tudi sam gej.« (Toni)

Kaj pa na tvoje mnenje vplivajo? (Tita)

»Njihovo mnenje zelo vpliva na nas, ker nas tako vzgojijo.« (Toni)

Tudi vi mislite, da je istospolna usmerjenost »nenaravna«? Na primer, če sta poročena dva moška ali dve ženski. (Lea)

»So nenaravne, ampak s tem ni nič narobe. Drugo je, če je nenaravno in nepravilno.« (Toni)

Dvignite roke tisti, ki mislite, da je nepravilno, ker ni tradicionalno, da bi bila v družini moški in ženska. (Zala)

Roke ne dvigne nihče.

Mislite, da bi se lahko istospolni par poročil? Dvignite roke tisti, ki mislite, da bi se lahko poročili dve ženski oziroma bi se lahko poročila dva moška. (Lea)

Vsi dvignejo roke.

Imate tudi enako mnenje o posvojitvi otrok? Isti podpirate to, da bi dve ženski oziroma dva moška lahko

posvojila otroka? (Zala)

Devet učencev dvigne roke.

»V Sloveniji ni tako dosti otrok, ki bi potrebovali starše. Če pa že, pa se najdejo pari, kjer sta mama in oče. V Sloveniji ni toliko sirot. V kakšnih večjih državah pa bi to podprl.« (Jaša)

Kaj pa tisti, ki niste dvignili roke? Zakaj mislite, da istospolni pari ne bi mogli posvojiti otrok? (Lea)

»Ker če bi otrok na primer v javnosti povedal, da ima starša enakega spola, bi ga tisti, ki tega ne podpirajo čudno gledali.« (Kevin)

»Jaz to podpiram, ampak bi se tudi, če bi v šolo na sestanek prišla starša enakega spola, iz otroka vsi norčevali in tudi v srednji šoli bi otroke zbadali in ustrahovali.« (Toni)

»Kot je Gašper povedal, vsi bi se norčevali iz tebe.« (Sara)

»Nismo tako razviti, da bi to poznali. To se pri nas ne dogaja tako pogosto.« (Jaša)

Tako da mislite, da če bi v Sloveniji živelo več različnih kultur, bi bolj sprejemali drugačnost? S tem posledično tudi homoseksualnost? (Zala)

»Ja.« (Vsi)

»Ja, ker bi se nam to zdelo tudi bolj naravno in bi poznali drugačne ljudi in jih tudi bolj sprejemali.« (Jaka)

»Ker bi z drugačnostjo živeli in o tem ne bi slišali samo po medijih.« (Toni)

V filmih pogosto vidite homoseksualnost ali pa biseksualnost? (Lea)

»Ne.« (Vsi)

Zakaj mislite, da je tako? (Zala)

»Ker se to nekaterim zdi nepravilno.« (Jaša)

»Ne, jaz mislim, da ni zaradi tega, ampak zato ker tega ne upajo izdati, ker film ne bi bil tako uspešen.« (Toni)

»Bojijo se odziva oziroma reakcije ljudi, ki bi ta film gledali.« (Jaša)

Mislite, da, če bi to temo vključili v več filmov, bi to spremenilo negativna mnenja v pozitivna? (Zala)

»Če je nekdo posnel zelo dober film s tem namenom, da ljudem pokaže, da stereotipi niso resnični, bi to lahko spremenilo mnenja. Če pa film stereotipe samo še bolj potrjuje, pa bodo mnenja ostala enaka.« (Martin)

Poznate pojem LGBT? (Lea)

En učenec dvigne roko.

Kdo je že slišal za ta pojem? (Zala)

Pet učencev dvigne roko.

Misliš, da pojem veš razložiti? (Lea)

To je kratica, ki pomeni lesbian, gey, bisexual, transgender, asexual in questioning.

Homoseksualci, biseksualci in nasplošno pripadniki skupnosti LGBT so prestali veliko zbadanja, ustrahovanja in nasilja, da bi lahko bili to, kar so. Kaj vi mislite o tem? Če bi videli nekoga, ki bi ga zbadali ali ustrahovali zaradi tega, ker je homoseksualec, bi mu pomagali? (Lea)

»Pomagali bi.« (Vsi)

7 Analiza pogovora v fokusni skupini

Skozi devet let izobrazbe na Osnovni šoli Ormož sva med najinimi sošolci opazili veliko raznolikih mnenj o homoseksualnosti. Pred izvedbo fokusne skupine sva pričakovali veliko različnih mnenj in potrditev stereotipov. Ugotovili sva, da vsi učenci poznajo pojem homoseksualnost in so do te teme pozitivno usmerjeni. Učenci menijo, da slavne osebe, ki so istospolno usmerjene, pozitivno vplivajo na oboževalce, saj so do te teme bolj odprti in jo bolj sprejemajo. Vsi učenci sprejemajo homoseksualnost in menijo, da je ne moremo »pozdraviti« s terapijo, z molitvami ali s pogovori. Menijo, da mnenje vrstnikov ne vpliva na njihovo razmišljanje in sprejemanje, medtem ko pa imajo nekateri enako mnenje kot njihovi starši. Vsi učenci sprejemajo istospolno poroko, vendar nasprotujejo posvojitvi otrok istospolnih parov, saj so mnenja, da bi otrok prestajal preveč zbadanja. Med štirinajstimi učenci samo en pozna pojem LGBT, zanj pa je slišalo le pet učencev.

8 Rezultati intervjuja

8.1 Intervjuvanec 1

1. Ali so bili vaši najstniški idoli ženskega ali moškega spola?

»Moji najstniški idoli so bili tako ženskega kakor moškega spola.«

2. Kako ste se v tem času (puberteta) soočali s svojo spolno usmerjenostjo?

»Kar težko, v tistem času sem vse nekam potlačila, saj si nisem upala povedati, da v sebi čutim drugače. Mislila sem si, da bom izgubila vse prijateljice, zato sem se nekako pretvarjala in se prepričevala, da so mi vseč ljudje nasprotnega spola.«

3. Komu ste to zaupali najprej?

»Najboljšemu prijatelju.«

4. Kako je ta oseba to sprejela?

»Dobro, saj je tudi on počasi ugotavljal, da je istospolno usmerjen.«

5. Ali se vam zdi, da je več predsodkov o homoseksualnosti pri starejših ali mlajših? Kaj pa glede na spol?

»Definitivno je več predsodkov pri starejših generacijah, ki na to gledajo kakor na bolezen ali modno muho. Mnogi so prepričani, da gre za izbiro, in se jim zdi ogabno. Glede spola pa sem prepričana, da je mnogo več predsodkov pri moških. Seveda se jim dve puncici skupaj ne zdita napačni, saj to doživljajo kot svojo spolno fantazijo. Dva moška skupaj pa se jim zdita nekaj nezaslišanega in nagnusnega. Lahko bi uporabila še mnogo groznic pridevnikov, ki sem jih slišala, ampak pustimo to.«

6. Kateri poklic opravljate in ali vaša spolna usmerjenost vpliva nanj?

»Trenutno delam kakor tajnica v javnem zavodu, spolna usmerjenost ne vpliva nanj, saj v službi nisem razkrila svoje spolne usmerjenosti.«

7. Pri katerih aktivnostih v vsakdanjem življenju občutite, da vaša spolna usmerjenost predstavlja izziv?

»Vedno, saj moraš biti neprestano pazljiv kdaj in komu poveš za svojo spolno usmerjenost, saj velikokrat naletiš na negativne odzive.«

8. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

»Moje mnenje glede poroke in posvojitve je izjemno pozitivno, saj ne vidim razloga, da se ne bi dva zaljubljena človeka poročila ali vzgajala otroka. Prepričana sem da so zaradi težje poti do otroka in ogromne želje po njem istospolni starši izjemno ljubeči in pozorni.«

9. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

»Niti ne. Je že res, da se je veliko spremenilo in počasi capljamo za bolj razvitimi državami, vendar je še vse v povojih. Padec družinskega zakonika je Slovenijo pahnjal nazaj v čas. Problem je predvsem v vsakodnevnem življenju, pri parih, ki nimajo zagotovljenih osnovnih pravic.«

10. Katere aktivnosti bi po vašem mnenju prispevale k povečanju sprejemanja homoseksualnosti?

»Predvsem, da se o tem več govori in dialog pa mora biti strpen, smo namreč čisto običajni ljudje.«

8.2 Intervjuvanec 2

1. Ali so bili vaši najstniški idoli ženskega ali moškega spola?

»Bili so tako ženskega kot moškega spola.«

2. Kako ste se v tem času (puberteta) soočali s svojo spolno usmerjenostjo?

»Najprej je bil prisoten strah, nato negotovost, zanikanje, občutek sramu, nevednosti. V tistem času homoseksualnosti na TV-ju in v drugih medijih tako rekoč ni bilo (internet so doma imeli le redki), o tem se ni nikjer in nikoli govorilo. Kot najstnik take stvari težko razumeš in se z njimi soočaš, če se nimaš na koga obrniti.«

3. Komu ste to zaupali najprej? Kako so to sprejeli?

»Prijateljci. Vse je bilo v redu. Nato pa še nekaterim prijateljem iz Misijonske skupine (ki je takrat delovala znotraj koprške župnije), kjer sem naletel na odpor, neodobravanje, župnik mi je celo rekel, da si vse skupaj samo predstavljam in da homoseksualnost v resnici ne obstaja. Skupino sem v trenutku zapustil in od takrat s cerkvijo kot ustanovo zaradi njene dvoličnosti ne želim imeti opravka.«

4. Ali se vam zdi, da je več predsodkov o homoseksualnosti pri starejših ali mlajših? Kaj pa glede na spol?

»Predsodki so prisotni v vseh generacijah. Vse je odvisno od posameznika in njegove sposobnosti, da trezno razmisli o celotni zadevi in si sam ustvari svoje mnenje. Kar zadeva spol, bi pa vseeno rekel, da pri predsodkih prednjačijo moški, še posebej ko govorimo o gejih. Delam pa s to izjavo krivico mnogim moškim prijateljem, ki so me brez zadržkov sprejeli v svojo družbo. V bistvu bi težko govoril na splošno ... vse je odvisno od vzgoje in okolja, v katerem so te osebe odraščale.«

5. Kateri poklic opravljate in ali vaša spolna usmerjenost vpliva nanj?

»Sem univ. dipl. prevajalec, delujem pa predvsem kot učitelj in turistični vodnik. S svojo spolno usmerjenostjo se na delovnem mestu ne ukvarjam, če me pa kdo kaj vpraša, mu odgovorim po resnici. Za ljudi, ki ne cenijo mojega dela in ga ne spoštujejo zgolj zaradi moje spolne usmerjenosti, se preprosto ne menim več.«

6. Pri katerih aktivnostih v vsakdanjem življenju občutite, da vaša spolna usmerjenost predstavlja izziv?

»Izziv predstavlja že sprehod po ulici s partnerjem, s katerim skupaj živiva že 12 let (zdaj živiva v Mariboru). Bog ne daj, da bi se prijela za roko. Ljudje vate strmijo, kot da si sedmo čudo, večina se jih zgraža, drugi se smeji. Ta občutek je recimo zelo neprijeten, pa čeprav gre v osnovi samo za dve osebi, ki nobenemu ničesar nočeta narediti. Imata se preprosto radi. Cel kup je krajev, okolij, aktivnosti, kjer si »strelj« (heteroseksualni) pari lahko izkazujejo ljubezen in naklonjenost in je zanje to nekaj samoumevnega. Za homoseksualne pare to žal ne drži. Tukaj Slovenija precej nazaduje. Veliko je ljudi, ki pravijo, da jih homoseksualnost ne moti, dokler le ostane doma, za štirimi stenami. To je bedarija! To je homofobija! Ko bom lahko brez pomislekov in strahu partnerja prijel za roko, takrat bom vedel, da sem enak drugim in da sem sprejet.«

7. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

»Sem slovenski državljan, plačujem davke, prispevke za s. p. in opravljam vse druge obveznosti, ki jih tudi drugi državljani, zato imam pravico pred zakonom biti enak, in to ne glede na svojo spolno usmerjenost. Tako da o poroki in vseh olajšavah in pravicah, ki jih prinaša s seboj, sploh ne bom debatiral. Noben argument me ni in me nikoli ne bo prepričal, da geji in lezbijke ne bi smeli imeti pravice do poroke. Kar zadeva otroke, pa menim, da v osnovi otrok za odraščanje potrebuje predvsem ljubezen in varno zavetje, ne glede na to kaj ima starš med nogami. Sam sem odraščal samo z mamo in očeta nisem niti za trenutek pogrešal. Mami je bilo včasih težko, ker je bila sama. Če bi bila zraven še ena mama, ki bi me ravno tako imela rada, mislim, da bi bilo vsem trem lažje. Srce me boli, ko poslušam razne Primce in Angelce po »teveju«, ki trdijo, da ima otrok pravico do matere IN očeta, hkrati pa nedaleč od nas po sirotišnicah hirajo in umirajo otroci, ki nikoli v življenju ne bodo občutili, kaj je prava ljubezen in kaj pomeni zavetje varnega doma. In takih otrok je ogromno. :(Na drugi strani pa imamo homoseksualne pare in samske osebe, ki se

po tehtnem razmisleku želijo spustiti v posvojitve, a jim je to iz takšnih in drugačnih razlogov onemogočeno. Narobe svet.

8. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

»Sem odgovoril že v 6. Vprašanju. :) Tukaj Slovenija precej nazaduje. Veliko je ljudi, ki pravijo, da jih homoseksualnost ne moti, dokler le ostane doma, za štirimi stenami. To je bedarija! To je homofobija! Ko bom lahko brez pomislekov in strahu partnerja prijel za roko, takrat bom vedel, da sem v Sloveniji enak drugim in da sem sprejet.«

9. Katere aktivnosti bi po vašem mnenju prispevale k povečanju sprejemanja homoseksualnosti?

»Težko rečem ... Rekel bi, da je na prvem mestu ozaveščanje ljudi, da s tem ni čisto nič narobe in da geji ne želimo spati z vsakim moškim, ki nam pride naproti, ravno tako tudi ne lezbijke z vsako žensko, ki jo srečajo. Mi smo enaki vam, vi ste enaki nam ... :)

8.3 Intervjuvanec 3

1. Ali so bili vaši najstniški idoli ženskega ali moškega spola?

»Obehspolov.«

2. Kako ste v tem času (puberteta) soočali s svojo spolno usmerjenostjo?

»Nisem se kaj dosti ukvarjal s tem.«

3. Komu ste to zaupali najprej?

»Prijateljici.«

4. Kako je ta oseba to sprejela?

»Z razumevanjem.«

5. Ali se vam zdi, da je več predsodkov o homoseksualnosti pri starejših ali mlajših? Kaj pa glede na spol?

»Pri starejših, več pri moških.«

6. Kateri poklic opravljate in ali vaša spolna usmerjenost vpliva nanj?

»Zdravnik. Ne vpliva.«

7. Pri katerih aktivnostih v vsakdanjem življenju občutite, da vaša spolna usmerjenost predstavlja izziv?

»Praktično pri nobenih.«

8. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

»Podpiram oboje.«

9. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

»Zelo različno, v splošnem pa prej ne kot ja.«

10. Katere aktivnosti bi po vašem mnenju prispevale k povečanju sprejemanja homoseksualnosti?

»Izpostavitev znanih ljudi, ki sicer svojo spolno usmerjenost skrivajo (politiki, estradniki).«

8.4 Intervjuvanec 4

1. Ali so bili vaši najstniški idoli ženskega ali moškega spola?

»V najstniških letih sem se v hudi stiski, ki je bila posledica zatiranja lastne istospolne usmerjenosti, zatekel k rimskokatoliški cerkvi. Zelo sem se zbližal z domačim župnikom in lokalno molitveno skupino. Da bi ubežal vsemu, kar je bilo povezano z mojo homoseksualnostjo, sem si želel postati duhovnik. Moji najstniški idoli

so bili osrednji liki krščanske vere in so bili vseh spolov.«

2. Kako ste v tem času (puberteta) soočali s svojo spolno usmerjenostjo?

»Med puberteto sem se soočal z intenzivnim zavedanjem, da sem istospolno usmerjen, vendar pojava nisem znal poimenovati. Doma se o homoseksualnosti nismo pogovarjali, v šoli se o raznolikih spolnih usmerjenosti nismo učili. Vse informacije, ki sem jih kot najstnik dobil od okolja, so bili vici o pedrih in žaljivo opravljanje znancev, ki naj bi bili homoseksualci. V obdobju pred internetom sem se zato zatekel po pomoč v enciklopedije in priročnike. Ti pa so v devetdesetih homoseksualnost še vedno obravnavali kot bolezen. V šolskem učbeniku zdravstvene vzgoje je bila homoseksualnost omejena med spolnimi deviacijami, zoofilijo in pedofilijo. To je nekaj razlogov, zaradi katerih sem zavedanje o lastni nevečinski spolni usmerjenosti zadržal zase in ga na vse načine poskušal zatreti. To me je pripeljalo do hudih duševnih stisk, padca uspeha v šoli, zapiranja vase, socialne izolacije in samomorilnih misli. Najstniška kriza zaradi zatiranja lastne istospolne usmerjenosti je bila huda, podpore in pomoči pa od nikoder: ne od družine, ne od šole, ne od okolice, ne od stroke, ne od cerkve. Na srečo sem si pomoč poiskal sam, pri psihiatru. In na srečo je bil razumevajoč in me usmeril k sprejemanju samega sebe, takega kot sem.«

3. Komu ste to zaupali najprej?

»Najprej sem se zaupal najboljši prijateljici.«

4. Kako je ta oseba to sprejela?

»Prijateljica je razkritje moje istospolne usmerjenosti sprejela z razumevanjem in s podporo. Po razkritju sva se zelo zblížala in postala neločljiva. Bila mi je v veliko podporo in pomoč. Brez nje bi bil sprejemanje samega sebe bistveno daljši in bolj boleč proces, kot je bil.«

5. Ali se vam zdi, da je več predsodkov o homoseksualnosti pri starejših ali mlajših? Kaj pa glede na spol?

»Stereotipno smo prepričani, da imajo starejši, manj izobraženi, verni, ljudje s podeželja, moški ... več predsodkov do homoseksualnosti kot mlajši, visoko izobraženi, ateisti oz. agnostiki, ženske in osebe, ki živijo v urbanih središčih ... Kolikor vem, tovrstni interpretaciji nekako pritrjujejo tudi empirične raziskave. Osebne izkušnje z ljudmi iz mojega socialnega kroga pa so drugačne, saj so me prenekatero starejše, verne osebe s podeželja presenetile z neverjetno podporo in s sprejemanjem. In mnogo je bilo mladih, izobraženih, nevernih iz urbanih središč, ki so me presenetili z intenzivnim zavračanjem in s homofobijo in transfobijo.«

6. Kateri poklic opravljate in ali vaša spolna usmerjenost vpliva nanj?

»Moj poklic je aktivist za človekove pravice gejev, lezbijk, biseksualnih in transspolnih oseb. Delujem v nevladni organizaciji, ki se zavzema za odpravljanje sistemske diskriminacije LGBT-oseb ter njihovo opolnomočenje. Prepričan sem, da katera koli spolna usmerjenost, tako heteroseksualna, homoseksualna, kot biseksualna, vpliva na izvajanje katerega koli poklica. Tako spolna usmerjenost kot spolna identiteta in spolni izraz so namreč temeljni elementi naše identitete in subjektivitete in jih ne moremo ločiti od izražanja sebe v realnem življenju. Pred tem sem 15 let delal kot novinar na javnem radiu in tudi tam imel priložnost opazovati, kako vse spolne usmerjenosti in vse spolne identitete vplivajo na delo ljudi.«

7. Pri katerih aktivnostih v vsakdanjem življenju občutite, da vaša spolna usmerjenost predstavlja izziv?

»Družbeni in državni sistem, v katerem živimo, je prilagojen tako, da je v njem najlažje živeti, če si heteroseksualen, cispolen, bel, zdrav, mlad moški srednjega razreda, slovenske narodnosti. Te značilnosti v naših sistemih predstavljajo večino, normo, normalnost. Vsakršno odstopanje predstavlja odklon od norme, na katero sistem ni prilagojen. Osebe, ki so torej transspolne, homoseksualne, biseksualne, panseksualne, aseksualne, temnopolte, bolne, stare, revne, priseljene ... se v vsakdanjem življenju soočajo s številnimi težavami v različnih, tudi najbolj banalnih življenjskih situacijah.

Naj ilustriram na primeru homoseksualnosti: kot geju mi v družini in v šoli niso ničesar povedali o homoseksualnosti, temveč so mi heteroseksualni model predstavljali kot edini obstoječi in možen v našem življenju. Kot geju mi ni omogočena sklenitev zakonske zveze, ni se moč postaviti v vrsto za posvojitev otroka. Ni ponudbe za silvestrovanja, valentinovo, poletne, zimske počitnice, zdraviliške oddihe ... za

istospolne pare in družine. Istospolni pari in družine niso naslovljeni v oglasih, ponudbah različnih podjetij, od trgovskih, turističnih, do zavarovalnih ... Delodajalci v svojih pravilih naslavljajo samo heteroseksualne zaposlene, najpogosteje poročene in tiste v zunajzakonskih zvezah. Homoseksualnost ni reprezentirana kot družbena vrednota, kot je npr. heteroseksualnost. Država in družba ne skrbita za naslavljanje potreb istospolno usmerjenih mladih in starih. To je težko na kratko opisati, vendar se nelagodne situacije, povezane s homoseksualnostjo, dogajajo na dnevni bazi, v najbolj banalnih situacijah. Bodisi pri iskanju stanovanja, ko je treba povedati, da iščete stanovanje zase in fanta in ne za deklo; pri nočitvah v hotelih, kjer receptor dela čudne grimase, ko mu rečete, da ni potrebno ločiti zakonske postelje, čeprav sta v spalnici dva moška; pri kupovanju cvetja za partnerja, ko cvetličarka sprašuje, katere rože ima vaše deklo najraje; pri zdravniku, ko je treba razložiti, da bo za vas v domači oskrbi poskebel partner in ne partnerka; v domu upokojencev, ko je treba pojasniti, da je cimer homofoben in hočete zamenjati sobo ... Situacij je nešteto in so del vsakdanje realnosti istospolno usmerjenih oseb. Še huje pa se dogaja transspolnim osebam.«

8. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

Menim, da so temeljne človekove pravice, vključujoč ekonomske in socialne pravice, ki izhajajo iz partnerstva, ter pravica ustvariti si družino univerzalne, nedeljive in neodtujljive. Ne glede na spolno usmerjenost, spolno identiteto, spolni izraz, starost, vero, politično prepričanje, socialni status, etnično pripadnost, barvo kože ali katero koli osebno okoliščino.«

9. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

»Raziskava Slovensko javno mnenje, ki že desetletja meri socialno distanco do različnih marginaliziranih družbenih skupin v Sloveniji z vprašanjem »Koga ne bi imeli za soseda?« kaže, da okrog 30 % prebivalcev Slovenije ne bi imelo homoseksualne osebe za soseda. Rezultati obeh referendumov o družinski zakonodaji za LGBT-osebe, tako leta 2012 kot 2015, kažejo, da je pri oblikovanju bolj vključujoče in sprejemajoče družbe za LGBT-osebe pri nas še kar precej dela.«

10. Katere aktivnosti bi po vašem mnenju prispevale k povečanju sprejemanja homoseksualnosti?

»Več govora o spolnih usmerjenostih, spolnih identitetah in spolnih izrazih bi prineslo več informacij, več vedenja in znanja, manj strahov in več sprejemanja. Zato je treba o raznolikih spolnih usmerjenostih in spolnih identitetah govoriti v vseh izobraževalnih ustanovah, od vrtcev do fakultet. O vsem tem je treba govoriti v medijih, v informativnih in zabavnih oddajah, v popularni in resni kulturi, v politiki, gospodarstvu, socialni in zdravstvu. Homoseksualnost in transspolnost morata postati tako običajni in normalni vsebine naših vsakdanjih življenj, kot sta bili do zdaj heteroseksualnost in cispolnost. Treba je opolnomočiti LGBT-osebe, da bodo suvereno živele svoje življenja, da bodo razkrivale svojo spolno usmerjenost in spolno identiteto, kot jo razkrivajo heteroseksualne in cispolne osebe. Treba je opolnomočiti starše LGBT-oseb, da bodo sprejemali svoje otroke in da se bodo znali soočati s homofobnimi in transspolnimi pojavi. Treba je usposobiti učitelje in strokovne podporne delavke in delavce na šolah, da bodo znali naslavljati homofobno in transfobno medvrstniško nasilje. Treba je opolnomočiti zdravstveno osebje, socialne delavke in delavce, ravnateljice in ravnatelje, direktorice in direktorje ... da bodo informirani o LGBT-temah in da jih bodo znali naslavljati. Treba je usposobiti novinarke in novinarje, urednice in urednike, da bodo znali spoštiljivo naslavljati LGBT-teme. Certifikati LGBT-prijaznih podjetij lahko veliko pripomorejo pri oblikovanju bolj sprejemajočega delovnega okolja in storitev za LGBT-osebe. Kampanje, ki naslavljajo medvrstniško nasilje in ki jih izvajajo nevladne organizacije in državne ustanove (npr. ministrstva), gotovo spreminjajo okolje v bolj sprejemajoče in vključujoče. In nenazadnje potrebujemo javne osebnosti, mnenjske voditeljice in voditelje, ki so ali razkrite ali odkrito podporne do LGBT-oseb. Skratka, potrebne so sistemske intervencije in sistemske spremembe, samo tako bo lahko v prihajajočih letih bolje.«

9 Analiza intervjujev

V vseh štirih intervjujih sva opazili kar nekaj podobnosti med določenimi odgovori. Vsi intervjuvanci so povedali, da so se s svojo spolno usmerjenostjo začeli ukvarjati v času pubertete. Poskusili so jo zanikati in ne toliko razmišljati o tem zaradi prisotnega straha. Zaupali so nama tudi, da so osebe, katerim so njihovo spolno usmerjenost najprej priznali, to sprejele zelo razumevajoče. Večinoma menijo tudi, da je več predsodkov o homoseksualnosti prisotnih pri starejših ljudeh, večinoma moških. Vsi intervjuvanci menijo, da bi morali imeti glede poroke in posvojitve otrok enake pravice kot heteroseksualni pari, saj so ne glede na njihovo spolno usmerjenost državljani Slovenije, ki plačujejo davke in opravljajo vse ostale dolžnosti kakor ostali državljani, in bi zaradi tega morali imeti enake pravice. Tudi na vprašanje, ali menijo, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost, so imeli vsi enako mnenje. Vsi so odgovorili, da na tem področju Slovenija dokaj nazaduje. Menijo, da bi strpnost do homoseksualnosti lahko povečali tako, da bi o tem več govorili, saj je ta tema še dokaj nedotaknjena. Anketiranci bi večinoma sprejeli homoseksualca med svojimi najbližjimi (družina, prijatelji). Velik vpliv na naše mnenje o homoseksualnosti zagotovo imajo mediji, socialna omrežja, znane osebnosti.

10 DISKUSIJA

Po zaključni analizi vseh rezultatov sva ugotovili, da sva dobili odgovore na zastavljena raziskovalna vprašanja. Ko sva naredili refleksijo najinega raziskovanja, sva bili zelo veseli in pomirjeni, saj sva ugotovili, da vsi anketiranci poznajo pojem homoseksualnost in da jih je večina do tega področja tudi pozitivno naravnana.

Anketiranci so večinoma mnenja, da homoseksualnost ni odločitev. Kar 145 anketirancev od 209 (69 %) je mnenja, da to ni odločitev, s čimer sva zelo zadovoljni. Presenečajo naju odgovori v starostni skupini 13- in 14-letnikov. Tukaj je 20 od 46 anketiranih odgovorilo, da menijo, da je homoseksualnost odločitev. Največja razlika med odgovori je med anketiranci starimi več kot 35 let. Tukaj jih je 13 odgovorilo, da homoseksualnost je odločitev, in 48, da ni. S tem podatkom sva najino prvo hipotezo, ki trdi, da so starejši mnenja, da se za homoseksualnost odločimo, ovrgli.

Sami sva mnenja, da je več moških kot ženskih homoseksualcev. Takega mnenja je tudi več kot polovica anketirancev. Kar 129 (62 %) od 209 anketirancev je mnenja, da je več moških kot pa ženskih homoseksualcev. Enako mnenje o tem vprašanju imajo moški (56 % anketirancev) in ženske (64 % anketirancev). Le anketiranci v skupinah 15–18 in 19–25 let so mnenja, da je več ženskih kot moških homoseksualcev.

Zaradi veliko stereotipov o tem, da ženske lažje vzgajajo otroke kot moški, meniva, da so v družbi zaradi tega ženske homoseksualke bolje sprejete kot moški. Takega mnenja so bili tudi anketiranci. Od 209 jih je kar 170 (81 %) odgovorilo, da menijo, da ženske homoseksualce družba bolj sprejema. Skupaj je na to vprašanje odgovorilo 157 žensk in od tega jih 121 (77 %) meni, da so ženske homoseksualke v družbi bolj sprejete. Le 36 (23 %) jih meni, da družba bolj sprejema moške. Na to vprašanje je odgovorilo 49 moških in od tega so le 3 (6 %) mnenja, da družba bolj sprejema moške homoseksualce. Najina tretja hipoteza trdi, da moški anketiranci menijo, da družba bolj sprejema ženske homoseksualce kot moške. S temi podatki sva najino tretjo hipotezo tudi potrdili.

Ker veliko ljudi ni dobro seznanjenih s homoseksualnostjo, si morebiti nekateri mislijo, da je to bolezen. Hoteli sva izvedeti, ali je temu res tako. Na najino četrto vprašanje, ali mislijo, da je homoseksualnost bolezen, so odgovorili vsi anketiranci. Od tega je z DA odgovorilo 12 (6 %), z NE 168 (80 %) in z NE VEM 29 (14 %) anketirancev. Za tem vprašanjem sva zastavili vprašanje, ali menijo, da se homoseksualnost da »pozdraviti«. Tukaj sva bili z odgovori pozitivno presenečeni, saj je od 209 anketirancev le 12 (6 %) odgovorilo, da menijo, da homoseksualnost lahko pozdravimo. Samo 34 (16 %) je odgovorilo, da ne vedo, in 163 (78 %) je odgovorilo, da menijo, da se homoseksualnost ne da pozdraviti. Največ razlik v odgovorih je bilo med anketiranci 13–14 let. Od 44 anketirancev so 4 (9 %) odgovorili, da menijo, da se homoseksualnost da pozdraviti, 30 (66 %) je odgovorilo, da se ne da pozdraviti, in 12 (25 %) je odgovorilo, da ne vedo. Čeprav so bili njihovi odgovori raznoliki, jih še vedno večina meni, da se homoseksualnosti ne da pozdraviti. S tem podatkom sva najino drugo hipotezo, ki trdi, da mlajši menijo, da se homoseksualnosti ne da »pozdraviti«, potrdili.

V anketi sva zastavili tudi vprašanja o istospolni poroki in posvojitvi otrok in ob podatkih o njihovem mnenju o istospolni poroki sva bili pozitivno presenečeni. Šokirali pa so naju podatki o tem, koliko ljudi še vedno nasprotuje istospolni posvojitvi otrok. Na vprašanje o tem, kakšno je njihovo mnenje, je od 209 anketirancev 103 (49 %) odgovorilo, da jih to ne moti. 78 (37 %) jih je odgovorilo, da jih to moti, 18 (9 %) jih je odgovorilo, da jih ne zanima in 10 (5 %) so odgovorili drugo. Tudi če primerjamo odgovore anketirancev glede na njihovo starost, je v vsaki starostni skupini okoli 80 % anketirancev odgovorilo, da jih istospolna poroka ne moti. Največ odgovorov, da so proti istospolni poroki, so podali anketiranci stari od 19 do 25 let, najmanj pa anketiranci stari nad 35 let. Tudi mlajši anketiranci so večinoma za istospolno poroko. V starostni skupini 13-, 14-letnikov jih je skupaj odgovorilo 46. Od tega jih je 37 (80 %) odgovorilo, da jih to ne moti in 5 (11 %), da jih to moti. 3 (6 %) so odgovorili, da jih ne zanima, in 1 (2 %) je odgovoril drugo. S temi podatki sva najino 4. hipotezo, ki trdi, da mlajši sprejemajo poroko istospolnih partnerjev, potrdili.

Na vprašanje o tem, kakšno je njihovo mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov, sva dobili presenetljive podatke. Od 209 jih 78 (37 %) istospolna posvojitev moti. 103 (49 %) istospolna posvojitev ne moti, 18 (8 %) jih ne zanima in 10 (5 %) jih je odgovorilo pod drugo. Polovice anketiranih žensk istospolna posvojitev ne

moti. Odstotek moških, ki jih istospolna poroka moti, in tistih, ki jih ne moti, pa je približno enak. Če pa primerjamo odgovore mlajših in starejših anketirancev, pa so ti različni. Od 46 anketirancev starih 13, 14 let jih je 31 (67 %) odgovorilo, da jih istospolna posvojitev ne moti. 8 (17 %) jih je odgovorilo, da jih to moti, in 7 (15 %) je odgovorilo, da jih ne zanima. Anketiranci stari več kot 35 let pa so odgovorili slednje: od 61 anketirancev jih je 22 (36 %) odgovorilo, da jih to ne moti. Kar 34 (56 %) jih je odgovorilo, da jih to moti, 1 je odgovoril, da ga ne zanima, in 4 so odgovorili z izbiro drugo. S tem najino četrto hipotezo, ki trdi da mlajši in starejši nasprotujejo posvojitvi otrok istospolnih partnerjev, delno potrjujeva.

Hoteli sva izvedeti, kaj najbolj vpliva na mnenje anketirancev o homoseksualnosti. Zanimalo naju je, če na njihovo mnenje najbolj vplivajo mediji, vera, socialna omrežja, filmi in serije, znane osebnosti, vrstniki ali drugo. Pri tem vprašanju so anketiranci lahko označili več odgovorov. Od 209 anketirancev jih je največ odgovorilo, da na njihovo mnenje najbolj vplivajo mediji, kar naju ni presenečalo. Kar 142 jih je odgovorilo, da na njihovo mnenje najbolj vplivajo mediji. Za tem je najbolj pogost odgovor, da na njih najbolj vplivajo socialna omrežja, to je odgovorilo 88 (42 %) anketirancev. Odstotki za odgovore, ali na njihovo mnenje vpliva vera ali pa znane osebe, so bili dokaj podobni. 66 (32 %) anketirancev je odgovorilo, da na njihovo mnenje vpliva vera, in 63 (30 %) jih je odgovorilo, da na njih vplivajo znane osebe. Da na njih vplivajo vrstniki, je odgovorilo 57 (27 %) anketirancev. Najmanj anketirancev se je odločilo za odgovora, da na njih najbolj vplivajo filmi, nadaljevanke, serije ali so podali odgovor drugo. Za odgovor, da na njih najbolj vplivajo filmi, serije in nadaljevanke se je odločilo 45 (21 %) anketirancev, odgovor drugo pa je podalo le 20 (10 %) anketirancev. Tudi če odgovore primerjamo po starosti anketirancev, jih je večina odgovorila, da na njihovo mnenje najbolj vplivajo mediji. V vseh starostnih skupinah so najbolj pogosti odgovori, da na njih najbolj vplivajo mediji, vera in socialna omrežja. Zaradi tega sva najino zadnjo hipotezo, ki trdi, da na mnenje mlajših anketirancev o homoseksualcih najbolj vplivajo vrstniki in socialna omrežja, delno potrdili, saj so anketiranci mnenja, da na njih zelo vplivajo socialna omrežja, vendar ne toliko vrstniki.

Ker sva želeli pridobiti še več informacij o tematiki najine raziskovalne teme, sva se obrnili na sošolce in oblikovali fokusno skupino. Ugotovili sva, da najini vrstniki nimajo težav pri izražanju mnenj o homoseksualnosti. Z njihovo pomočjo sva tako še lažje pridobili potrebne rezultate za najino raziskavo. Sošolci poznajo pojem homoseksualnost in ga znajo obrazložiti. Poznajo kar nekaj znanih osebnosti, ki so drugače spolno usmerjene. Večina jih meni, da drugačna spolna usmerjenost ne vpliva na delo, s katerim se ukvarjajo. Vsi bi sprejeli prijatelja, ki je homoseksualec. Menijo, da se homoseksualnosti ne da pozdraviti. Povedali so, da mediji homoseksualnost predstavljajo kot negativno. Sami pa menijo, da je prav, da ne podležemo medijem, ki želijo s skritimi sporočili vplivati na naše razmišljanje. Tudi vpliv staršev je še v tej starostni stopnji močan. Kljub temu pa sva opazili, da najini sošolci že imajo svoj jaz in včasih tudi drugačna mnenja od svojih staršev. Glede porok med istopolno usmerjenimi niso izrazili nasprotovanj. Pri posvojitvi otrok med istospolnimi partnerji pa so imeli argumentirana mnenja proti. Skrbi jih naše okolje, ki je na tem področju še zelo tradicionalno, zaprto in ne dopušča nekih odstopanj. Menijo, da bi bilo posvojenemu otroku hudo odraščati v takem okolju. Pojem LGBT jim ni poznan.

Pri iskanju informacij o najini temi pa sva dobili idejo o intervjuju s homoseksualcem. Uspelo nama je pridobiti štiri osebe, ki so brez težav odgovorile na najina vprašanja. O svoji istospolni usmerjenosti govorijo odprto, brez zadržkov in z željo po izboljšanju njihovega položaja v družbi. Vsi so se soočali z nemalo težavami, ko so v najstniških letih odkrivali samega sebe in se soočali s svojo drugačnostjo, ki v družbi ni bila poznana, priznana. Pri vseh so pomembno vlogo odigrali prijatelji, saj so se zaupali najprej njim. Na poti odraščanja so bili priča marsikateri oviri, zasmehovanju, zavračanju in nesprejemanju. Zdaj se kot odrasli ne ukvarjajo več toliko z okoljem, ampak si želijo, da bi družba pokazala več tolerance do njih in jih sprejela. Vsi so zaposleni in na delovnem mestu nimajo težav zaradi svoje spolne usmerjenosti. Podpirajo poroko med istospolnimi partnerji in posvojitev otrok med istospolnimi partnerji. Opažajo, da jih moški del populacije težje sprejema in tudi starejše generacije imajo težave s tem. Pri vseh je bilo čutiti veliko pozitivizma. Želijo si sprememb na bolje, borijo se zanje in nočejo obupati.

11 ZAKLJUČEK S SMERNICAMI ZA NAPREJ

Naslov najine raziskovalne naloge je Obrazi mavrice. Skozi proces raziskovanja sva odkrili, da so drugače spolno usmerjeni res kot različni obrazi, ki skrivajo v sebi mavrične osebnosti. So ljudje z željami, ambicijami in mnenji. Kot vsi ostali si želijo sprejetosti v družbi, se izobraževati, opravljati poklic, si poiskati partnerja in si z njim ustvariti družino. Z najino nalogo sva želeli raziskati, v koliki meri najini vrstniki in starejši sprejemajo drugačno spolno usmerjenost.

Pred samo raziskavo sva domnevali, da bodo starejši menili, da je homoseksualnost odločitev. Rezultati so pokazali, da temu ni tako. Pri najinih vrstnikih je bilo veliko takih, ki so menili, da je homoseksualnost odločitev. Sklepava lahko, da mogoče mlajšim primanjkuje teoretičnih znanj o homoseksualnosti in tudi v okolju, v katerem živimo, predstavlja ta tematika tabu. V našem okolju nimamo izkušenj s homoseksualci v smislu, da bi jih na primer srečevali v trgovini, v parku, v restavraciji ipd.

Sprva sva domnevali, da bodo mlajši menili, da se homoseksualnosti ne da pozdraviti. To so pokazali najini rezultati. Tudi starejši so enakega mnenja.

Najina hipoteza o sprejemanju ženskih homoseksualk pri moških se je izkazala kot pravilna. Zelo visok odstotek moških je izrazilo tako mnenje.

Glede sprejemanja istospolnih porok v družbi ni bilo zaznati posebnih zadržkov, saj sta oba spola in vse starostne skupine le-temu naklonjene. Več zadržkov sva zaznali pri mnenju o posvojitvi otrok med istopolnimi partnerji.

Najini rezultati so pokazali, da v največji meri vplivajo mediji na nas pri oblikovanju mnenja o homoseksualnosti. To naju niti ni preveč presenetilo, saj nas mediji obkrožajo na skoraj vsakem koraku in tako velikokrat nezavedno vplivajo na nas. Tudi socialna omrežja in znane osebnosti imajo velik vpliv, še posebej na mlajše.

Upava, da sva najine sošolce v pogovoru za fokusno skupino mogoče malce spodbudili k razmišljanju o drugačni spolni usmerjenosti posameznikov. Upava, da se bodo skušali vživeti vanje in si tako predstavljati, kako težko jim včasih zagotovo mora biti. Odraščanje je težko za vsakega. Za nekoga, ki pa odstopa od družbenih norm, pa je to še nešteto krat huje. Prav je, da o tem govorimo, se učimo in imamo dostop do informacij. Narobe je, da zatiramo in zavračamo drugačne. Potruditi se moramo, da jih skušamo razumeti in jim pustiti, da se brez težav vključijo v našo družbo. Najina raziskovalna naloga zagotovo kaže spodbudo na tem področju. Včasih potrebujemo malo več časa, da dovolimo nečemu drugačnemu vstopiti v naša življenja in se na to postopoma navadimo.

12 VIRI IN LITERATURA

Kenneth James, Grška homoseksualnost, Krt 93, Ljubljana 1995

Darja Zaviršek, Anja M. Sobočan, Mavrične družine grejo v šolo, Fakulteta za socialno delo, Ljubljana 2012

Roman Kuhar, Neža K. Šalamon, Živa Humer, Simon Maljevac, Obrazi homofobije, Mitrovni inštitut, Ljubljana 2011

Marta Pirnar, Tok proti Tok, CIP, Ljubljana 2006

Alenka Švab, Roman Kuhar, Neznosno udobje zasebnosti, Mirovni inštitut, Ljubljana 2004

Roman Kuhar, Mi, drugi, CIP, Ljubljana 2011

Ilaria Donatio, Opus Gay, CIP, Ljubljana 2007

D. James Kennedy, Jerry Newcombe, Kaj je narobe z istospolno poroko?, CIP, 2012

Andrew Sullivan, Domala normalen, Krtina, 2008 Poenotiti.

PRILOGE

PRILOGA A

Anketni vprašalnik

Sva Zala in Lea, učenki 9. b razreda Osnovne šole Ormož. Raziskujemo na temo o odnosu ljudi do homoseksualnosti. Vprašalnik je del najine raziskovalne naloge, ki nama bo v pomoč pri iskanju odgovorov. Vprašalnik je anonimen.

Vljudno prosiva, da ga izpolnite!

Lea Husel in Zala Cunk

Spol: M Ž

Starost: a) 13 do 14 let b) 15 do 18 let c) 19 do 25 let d) 26 do 35 let e) nad 35 let

1. Poznate pojem homoseksualnost?

- a) Da.
- b) Ne.

2. Mislite, da je homoseksualnost odločitev?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Ne vem.

3. Menite, da je več ženskih ali moških homoseksualcev?

- a) Ženskih.
- b) Moških.

4. Katerega spola homoseksualce po vašem mnenju družba bolj sprejema?

- a) Ženske.
- b) Moške.

5. Menite, da je homoseksualnost bolezen?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Ne vem.

6. Mislite, da homoseksualnost lahko »pozdravimo«? (S terapijo, z zdravili, vero ...)

- a) Da.
- b) Ne.

7. Menite, da homoseksualnost vpliva na človekovo obnašanje in mišljenje?

- a) Da.
- b) Ne.

8. Bi sprejeli svojega najbližjega (otroka, prijatelja, sorodnika ...), če bi vam priznal, da je homoseksualec?

- a) Bi ga sprejel.
- b) Ne bi ga sprejel.
- c) Ne morem se odločiti.

9. Kaj menite, da najbolj vpliva na naš odnos do homoseksualnosti? (Lahko označite več odgovorov.)

- a) Mediji.
- b) Vera.
- c) Socialna omrežja.

d) Filmi, nadaljevanke, serije.

e) Znanе osebnosti (igralci, pevci, politiki ...).

f) Vrstniki.

g) Drugo: _____.

10. Kakšno je vaše mnenje o posvojitvi otrok istospolnih parov?

a) Me ne moti.

b) Me moti.

c) Me ne zanima.

d) Drugo _____.

11. Kakšno je vaše mnenje o istospolni poroki?

a) Me ne moti.

b) Me moti.

c) Me ne zanima.

d) Drugo _____.

Hvala za sodelovanje!

PRILOGA B

Intervju

1. Ali so bili vaši najstniški idoli ženskega ali moškega spola?
2. Kako ste se v tem času (puberteta) soočali s svojo spolno usmerjenostjo?
3. Komu ste to zaupali najprej?
4. Kako je ta oseba to sprejela?
5. Ali se vam zdi, da je več predsodkov o homoseksualnosti pri starejših ali mlajših? Kaj pa glede na spol?
6. Kateri poklic opravljate in ali vaša spolna usmerjenost vpliva nanj?
7. Pri katerih aktivnostih v vsakdanjem življenju občutite, da vaša spolna usmerjenost predstavlja izziv?
8. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?
9. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?
10. Katere aktivnosti bi po vašem mnenju prispevale k povečanju sprejemanja homoseksualnosti?

PRILOGA C

Vprašanja za fokusno skupino

1. Lahko razložite pojem homoseksualnost?
2. Poznate katero osebo ali slavno osebo, ki je homoseksualec, biseksualec ali transseksualec?
3. Bi sprejeli homoseksualca?
4. Če bi vaš najboljši prijatelj priznal, da je homoseksualec, bi ga sprejeli ali bi se nehali družiti z njim?
5. Mislite, da se homoseksualnost lahko pozdravi s terapijo, pogovori ali z molitvijo?
6. Kako mislite, da slavne osebe vplivajo na najstnike? Mislite, da homoseksualce bolj sprejemajo?
7. Zakaj mislite, da mediji homoseksualnost predstavljajo kot negativno?
8. Če bi na primer vaš najboljši prijatelj nasprotoval homoseksualnosti, vi pa bi jo podpirali, bi njegovo mišljenje vplivalo na vaše mnenje ali bi vi še vedno to podpirali?
9. Kaj pa mnenje staršev. Vpliva na vaše mnenje? Razmišljate tako, kot vam to starši razlagajo?
10. Tudi vi mislite, da je istospolna usmerjenost »nenaravna«?
11. Mislite, da bi se lahko istospolni par poročil?
12. Imate tudi enako mnenje o posvojitvi otrok?
13. Mislite, da če bi v Sloveniji živelo več različnih kultur, bi bolj sprejemali drugačnost?
14. V filmih pogosto vidite homoseksualnost ali pa biseksualnost?
15. Poznate pojem LGBT?